

ความรู้เบื้องต้น

ในกรณีเตรียมความพร้อม

เข้าสู่ประชาคมอาเซียนของพนักงานสอบสวน

“ หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม ”

สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำนำ

คู่มือพนักงานสอบสวนฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย ไทย พม่า ลาว กัมพูชา มลายูเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน เวียดนาม และฟิลิปปินส์ การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนจะต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับต่างๆ หลายฉบับ

คู่มือฉบับนี้ จะให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจในความเป็นมาของอาเซียน กำเนิดอาเซียน วัตถุประสงค์ของอาเซียน ความสำคัญของอาเซียนต่อประเทศไทย รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ และแนวทางปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้จัดทำหวังว่า คู่มือฉบับนี้คงเป็นประโยชน์กับพนักงานสอบสวนในการทราบแนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคต หากประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากจะมีนักท่องเที่ยวและชาวต่างชาติจำนวนมากเดินทางเข้าออกผ่านประเทศไทยอันจะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมในทางปกติและอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งพนักงานสอบสวนควรได้เตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยการศึกษา กฎหมาย และความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน

สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน

สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
๑.การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	
๑.๑ ประชาคมอาเซียน	๑
๑.๒ วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๐	๒
๑.๓ เสาหลัก (Pillars) ของประชาคมอาเซียน	๒
๑.๔ ตารางแสดงยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙)	๕
๑.๕ บทวิเคราะห์	๑๕
๒.กฎหมายที่พนักงานสอบสวนควรรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	
๒.๑ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒	๒๐
๒.๒ พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรืองอาญา พ.ศ. ๒๕๒๕	๒๔
๒.๓ พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.๒๕๕๑	๒๘
๒.๔ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑	๓๑
๒.๕ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.๒๕๓๕	๓๒
๒.๖ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒	๓๓
๒.๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิและความคุ้มครองกันทางกงสุล พ.ศ.๒๕๔๑	๓๔
๒.๘ พระราชบัญญัติคุ้มครองมิให้มีการแพร่ภาพหรือเสียง หรือเปิดเผยตัว ผู้เสียหาย	๓๕
๓.หนังสือ ตร.แจ้งเวียนแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดี	
๓.๑ หนังสือกองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๓๘๘ ลง ๙ มี.ค. ๒๕๔๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ.๒๕๔๓	๓๖
๓.๒ หนังสือ ตร. ที่ ๐๐๒๕.๘๔๑/ว๐๐๕๔ ลง ๓๑ ต.ค.๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามา ในราชอาณาจักรเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา	๕๒
๓.๓ หนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๒๒/๕๔๗ ลง ๔ ก.พ.๒๕๕๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีนักท่องเที่ยวต่างชาติเสียชีวิตในประเทศไทย	๖๔

การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*

ประเทศไทยมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประเทศไทยจะต้องก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ บทความนี้ จึงนำเสนอถึงการแนวทางการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ซึ่งจะประกาศใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ อันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

ประชาคมอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) หรือ “อาเซียน” เป็นองค์การทางภูมิรัฐศาสตร์และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิกทั้งหมด ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า อาเซียนมีพื้นที่ราว ๔,๔๓๕,๕๗๐ ตารางกิโลเมตร มีประชากรราว ๕๕๐ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของชาติสมาชิกรวมกันคิดเป็นมูลค่าราว ๑.๘ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา อยู่ในลำดับที่ ๙ ของโลก เมื่อเรียงตามผลิตภัณฑ์มวลรวม มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการของอาเซียน[๑]

---

* ศ.พ.ด.อ.หญิงดร.พัชรา สีนลอยมา

[๑]วิกิพีเดีย. ๒๕๕๔. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. [ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org/wiki/สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้>.

อาเซียนมีจุดเริ่มต้นมาจากสมาคมอาสา ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ แต่ได้ถูกยกเลิกไป ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้มีการลงนามใน "ปฏิญญากรุงเทพ" อาเซียนได้ถือกำเนิดขึ้นโดยมีรัฐสมาชิกเริ่มต้น จำนวน ๕ ประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก และการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ หลังจาก พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นมา อาเซียนมีรัฐสมาชิกเพิ่มขึ้นจนเป็น ๑๐ ประเทศในปัจจุบัน "กฎบัตรอาเซียน" ได้มีการลงนามเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งทำให้อาเซียนมีสถานะคล้ายกับสหภาพยุโรปมากยิ่งขึ้น เขตการค้าเสรีอาเซียนได้เริ่มประกาศเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘[๒] ซึ่งจะประกอบด้วยวิสัยทัศน์และเสาหลักของประชาคมอาเซียน ดังนี้

วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๐ เพื่อกำหนดเป้าหมายว่าภายในปีพ.ศ. ๒๐๒๐ (พ.ศ. ๒๕๖๓)[๓]อาเซียนจะเป็น

- ๑) วังสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A Concert of Southeast Asian Nations)
- ๒) หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development)
- ๓) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก (An Outward-Looking ASEAN)
- ๔) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies)

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ เสาหลัก (Pillars) ได้แก่

๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยสันติวิธี และยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจะ (๑) ใช้เอกสารทางการเมืองและกลไกของอาเซียนที่มีอยู่แล้วในการเพิ่มศักยภาพในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทภายในภูมิภาค รวมทั้งการต่อต้านการก่อการร้าย การลักลอบ ค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติอื่นๆ และการขจัดอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง(๒) ริเริ่มกลไกใหม่ๆ ในการ

[๒]วิกิพีเดีย. ๒๕๕๔. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. อ้างแล้ว.

[๓]กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๕๓. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community). [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก:

<http://www.mfa.go.th/internet/document/1808.doc/>.

เสริมสร้างความมั่นคง และกำหนดรูปแบบใหม่สำหรับความร่วมมือในด้านนี้ ซึ่งรวมไปถึงการกำหนดมาตรฐานการป้องกันการเกิดข้อพิพาท การแก้ไขข้อพิพาท และการส่งเสริมสันติภาพภายหลังการเกิดข้อพิพาท (๓) ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล ซึ่งอาเซียนยังไม่มีความร่วมมือด้านนี้ ทั้งนี้ ความร่วมมือข้างต้นจะไม่กระทบต่อนโยบายต่างประเทศ และความร่วมมือทางทหารของประเทศสมาชิกกับประเทศนอกภูมิภาค[๔]

๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community: AEC)[๕]เป็นเป้าหมายด้านเศรษฐกิจหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างอาเซียน ภายหลังการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนประชาคมเศรษฐกิจมีองค์ประกอบสำคัญคือการเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน โดยมี การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรี และเงินลงทุนที่เสรีมากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันสูง มุ่งสร้างความเท่าเทียมในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศอาเซียน และการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาเซียนเข้ากับประชาคมโลก ขนาดของตลาดอาเซียนที่ใหญ่ขึ้น มีอำนาจซื้อสูงขึ้น ความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นที่เพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยให้ชาติสมาชิกสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

อาเซียนมีโครงการเชื่อมโยงเส้นทางหลวงอาเซียน การเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟจากสิงคโปร์ ผ่านไปัง มาเลเซีย ไทย กัมพูชา เวียดนามและสิ้นสุดที่เมืองคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ การปรับมาตรฐานของเส้นทางคมนาคมทางบกและทางรถไฟให้มีมาตรฐานเดียวกันได้ส่งเสริมความร่วมมือของอาเซียนด้านการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นด้วย อาเซียนมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคโดยการ จัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) และเริ่มรวมตัวกับประเทศหรือกลุ่มคู่ค้าสำคัญ เช่น ญี่ปุ่น จีน เกาหลี สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย ฯลฯ ความเหนียวแน่นใกล้ชิดระหว่างกันจะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้อาเซียนสามารถสร้างประโยชน์สูงสุดจากการรวมตัวกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในการขยายการส่งออกและโอกาสทางการค้า และการบริการในสาขาที่ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน เช่น การท่องเที่ยว โรงแรมและ

[๔]กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๕๓. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community). อ้างแล้ว.

[๕]กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๕๓. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคืออะไร มีเป้าหมายอย่างไร และไทยได้ประโยชน์อย่างไร. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:

http://hq.prd.go.th/prTechnicalDM/ewt_news.php?nid=563/.

กัตตาการ สุขภาพ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังจะช่วยเสริมสร้างโอกาสในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมายังอาเซียน ซึ่งจะเพิ่มอำนาจการต่อรองของอาเซียนในเวทีการค้าโลก และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในอาเซียนโดยรวม

๓) ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ร่วมกันในสังคมที่เอื้ออาทร ประชากรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการพัฒนาในทุกด้าน และมีความมั่นคงทางสังคม (Social security) โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ เช่น (๑) การพัฒนาสังคม โดยการยกระดับความเป็นอยู่ของผู้ด้อยโอกาสและผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มต่างๆ ในสังคม (๒) การพัฒนาการฝึกอบรม การศึกษาระดับพื้นฐานและสูงกว่า การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสร้างงาน และการคุ้มครองทางสังคม (๓) การส่งเสริมความร่วมมือในด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เช่น โรคเอดส์ และโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (๔) การจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (๕) การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียน นักคิดและศิลปินในภูมิภาค [๖]

ประชาคมอาเซียน จึงเป็นความท้าทายและ โอกาสใหม่ของประเทศไทย ที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจที่จะมีการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มในภูมิภาค (Regional Value Chain) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การเพิ่มอำนาจในการต่อรอง [๗] และการขยายตลาดอาเซียนที่มีประชากรกว่า ๕๕๐ ล้านคน ดังกล่าวข้างต้น

---

[๖] กระทรวงการต่างประเทศ. ๒๕๕๓. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community). อ้างแล้ว

[๗] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. (ร่าง) ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรีนติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, หน้า ๗๓.

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ กับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ได้กล่าวถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ (เนื้อหาที่สำคัญบางส่วน) ดังนี้

เสาหลักของอาเซียน	ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑	รายละเอียดการเตรียมความพร้อม
<p>ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC)</p>	<p>- ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค</p>	<p>- ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติ และการแพร่ระบาดของโรคภัยที่ส่งผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจในระยะยาว จากผลกระทบในด้านความมั่นคงแห่งชีวิต เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาค[๘] โดย (๑) พัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ปัญหาข้ามชาติด้านการก่อการร้าย ปัญหายาเสพติด และการหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ เพื่อลดผลกระทบจากการเปิดเสรีและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบการเข้าเมือง การจัดระเบียบชายแดน การจัดระบบแรงงานต่างด้าว และการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่ชัดเจน ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทั้งทางบกและทางทะเล (๒) เตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและเหตุฉุกเฉิน โดยพัฒนาศักยภาพและความร่วมมือภายในภูมิภาค เพื่อพร้อมรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยทางธรรมชาติ โดยการสร้างความยืดหยุ่นทางธุรกิจ เร่งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อ</p>

[๘]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๘๐.

เสาหลักของอาเซียน	ยุทธศาสตร์ใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑	รายละเอียดการเตรียมความพร้อม
		ปกป้องธุรกิจ การค้า และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (๓) ร่วมมือในการป้องกันการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของโรคภัยประเภทที่เกิดขึ้นใหม่ในโลก โดยสร้างศักยภาพในการเตรียมความพร้อมรับการดูแลด้านสาธารณสุข รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ
ประชาคมสังคม- วัฒนธรรมอาเซียน (ASCC)	· ยุทธศาสตร์การพัฒนา คนสู่สังคมแห่งการ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่าง ยั่งยืน	- สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวัฒนธรรมร่วมกับประชาคมโลก โดยเฉพาะประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดการไหลเวียนทางวัฒนธรรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางความคิดและค่านิยม และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประชาคมอาเซียนร่วมกัน[๕]
	· ยุทธศาสตร์การสร้าง ความเชื่อมโยงทาง เศรษฐกิจและความ มั่นคงในภูมิภาค	· ยกระดับการให้บริการด้านสุขภาพและบริการด้านสาธารณสุข ทั้งบุคลากรและมาตรฐานการให้บริการ เพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาค (Medical Hub)[๑๐] · เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงานและทักษะด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน โดยไทยมีบทบาทนำในอาเซียนร่วมกับประเทศอื่นที่มีศักยภาพ[๑๑]

[๕] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๔๐.

[๑๐] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๗๕.

[๑๑] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๗๕.

เสาหลักของอาเซียน	ยุทธศาสตร์ใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑	รายละเอียดการเตรียมความพร้อม
	<p>ยุทธศาสตร์การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน</p>	<p>· การพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มอาเซียน เพื่อประ โยชน์ ร่วมกัน โดยเฉพาะความร่วมมือในการพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการลดก๊าซเรือนกระจก และ การปรับตัว รวมทั้งการบริหารจัดการและการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันอย่างยั่งยืน อาทิ ด้าน ทรัพยากรน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนสร้าง แนวร่วมเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ ด้านการค้า การลงทุน และสิ่งแวดล้อม[๑๒]</p>
<p>ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (AEC)</p>	<p>- ยุทธศาสตร์การพัฒนา คนสู่สังคมแห่งการ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่าง ยั่งยืน</p>	<p>· จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพสนับสนุนการเตรียม ความพร้อมรองรับการเปิดเสรีด้านแรงงานภายใต้กรอบ ความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเร่ง เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้มีการนำคุณวุฒิวิชาชีพ ไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะและมี เส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ชัดเจน และนำไป ประเมินค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะอาชีพ และประสบการณ์ ตามกลไกตลาด[๑๓]</p> <p>· เตรียมความพร้อมคนไทยในการรับประ โยชน์และลด ผลกระทบที่จะเข้ามา พร้อมกับการเข้าออกของแรงงาน อย่างเสรี สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถของคน ไทยในการออกไปทำต่างประเทศ ยกระดับทักษะด้าน อาชีพและทักษะด้านภาษาควบคู่กับการสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคมจากผลกระทบของการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี [๑๔]</p>

[๑๒]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๘๖.

[๑๓]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๓๗.

[๑๔]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๓๘.

เสาหลักของอาเซียน	ยุทธศาสตร์ใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑	รายละเอียดการเตรียมความพร้อม
		<ul style="list-style-type: none"> · เร่งบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานการจ้างงาน การคุ้มครองแรงงาน และการพัฒนาทักษะฝีมือที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน[๑๕]
	<ul style="list-style-type: none"> · ยุทธศาสตร์การสร้าง ความสมดุลและมั่นคง ของอาหารและพลังงาน 	<ul style="list-style-type: none"> · สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารที่มีต้นทุนต่ำ อันเป็นผลจากข้อตกลงการเปิดการค้าเสรี โดยสนับสนุนการปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถให้เกษตรกรไทย สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้ตามมาตรฐาน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยอาหารของสินค้าเกษตรและอาหารนำเข้า เพื่อป้องกันสินค้าที่มีคุณภาพไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและอาหารจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยการปรับปรุงกระบวนการนำเข้าวัตถุดิบมาแปรรูปให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น[๑๖] · ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคี โดยเฉพาะประชาคมอาเซียน ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ความร่วมมือในการผลิต การจัดตั้งระบบสำรองข้าวฉุกเฉิน ปรับปรุงกฎระเบียบ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน[๑๗]

[๑๕]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๓๘.

[๑๖]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๔๘.

[๑๗]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๕๑.

เสาหลักของอาเซียน	ยุทธศาสตร์ใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑	รายละเอียดการเตรียมความพร้อม
	- ยุทธศาสตร์การสร้าง เศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ บนฐานความรู้	- พัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและบริการ ในภูมิภาคอาเซียนบนฐานปัญญา นวัตกรรม ความคิด สร้างสรรค์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม[๑๘]
	- ยุทธศาสตร์การสร้าง ความเชื่อมโยงทาง เศรษฐกิจและความ มั่นคงในภูมิภาค	<p>- พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนให้มี บทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศ เพื่อนบ้าน ทั้งพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนที่พัฒนาต่อเนื่อง และพื้นที่ใหม่ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ มาตรฐานการให้บริการและอำนวยความสะดวก ความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน ขีดความสามารถของ บุคลากรและผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสามารถในการสกัด กั้นแรงงาน ขาเสด็จและสิ่งผิดกฎหมายข้ามแดน โดย คำนึงถึงศักยภาพด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรมของพื้นที่ และความสอดคล้องกับแผนการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างประเทศตาม แผนแม่บทการเชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนและยุทธศาสตร์ ในภาพรวมอื่นๆ[๑๙]</p> <p>- ผลักดันให้ไทยมีบทบาทนำที่สร้างสรรค์ในเวทีระหว่าง ประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะต้องมีการ เตรียมการโดยพัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ ภาคการผลิต อุตสาหกรรมแปรรูป รวมทั้งผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยกระดับการ</p>

[๑๘]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๕๕.

[๑๙]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๗๘.

เสาหลักของอาเซียน	ยุทธศาสตร์ใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑	รายละเอียดการเตรียมความพร้อม
		<p>ให้บริการด้านสุขภาพและบริการสาธารณสุข ทั้งบุคลากรและมาตรฐานการให้บริการเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาค เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และกำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ[๒๐]</p> <ul style="list-style-type: none"> · สร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ ในลักษณะเกื้อกูลกันผ่านกิจกรรมเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างกันอย่างเสรีและมีประสิทธิภาพ[๒๑] · สนับสนุนการเปิดการค้าเสรีและกำหนดแนวทางป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น โดยเร่งปฏิรูปกฎหมายเศรษฐกิจ และกฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้อประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจการค้า การลงทุนอย่างเป็นธรรม และผลักดันให้มีการประกาศใช้กฎหมายใหม่ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรี เช่น กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้ง จัดทำกรอบแนวทางมาตรการตามกฎหมายเพื่อสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายของผู้ปฏิบัติให้มีความเป็นเอกภาพและเสมอภาค ตลอดจนพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายใหม่ๆ ที่รองรับการเปิดเสรีทางการค้า [๒๒]

[๒๐] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๑๓-๑๔.

[๒๑] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๗๕.

[๒๒] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๘๑.

เสาหลักของอาเซียน	ยุทธศาสตร์ใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑	รายละเอียดการเตรียมความพร้อม
		<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างความร่วมมือที่ีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม[๒๓]
	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งและพัฒนากองทุนคาร์บอน เพื่อเป็นแหล่งรับซื้อคาร์บอนเครดิตและคาร์บอนออฟเซตในประเทศ ตลอดจนการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง ASEAN Carbon Market ของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน [๒๔] เตรียมมาตรการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากมาตรการทางการค้าและข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะมาตรการภาษีที่เก็บกักสินค้าข้ามพรมแดน ตามบทบัญญัติของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) ซึ่งอาจนำมาใช้ในการเก็บภาษีคาร์บอน ณ จุดผ่านแดน การบังคับซื้อใบอนุญาตปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเก็บภาษีคาร์บอนกับสินค้านำเข้า และการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี เช่น มาตรการฉลากคาร์บอน ฉลากแสดงข้อมูลการใช้น้ำ (Water Footprint) เป็นต้น[๒๕]

หมายเหตุ: รายละเอียดเพิ่มเติมได้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)

[๒๓]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๘๑.

[๒๔]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๕๔.

[๒๕]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๕๕.

ทั้งนี้ การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้ระบุไว้โดยละเอียดในยุทธศาสตร์การสร้าง ความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค ความว่า “สร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน[๒๖] โดยผลักดันให้ไทยมีบทบาทหน้าที่สร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศในประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน ซึ่งจะต้องมีการเตรียมการ ได้แก่

(๑) พัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ ภาคการผลิต อุตสาหกรรมแปรรูป รวมถึง ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องประชาคม อาเซียนให้ได้รับข้อมูลและศึกษากฎระเบียบและข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจชัดเจน เพื่อให้มีความรู้ และมีสมรรถนะในการแข่งขันในระบบเสรี เพื่อเตรียมความพร้อมของธุรกิจ ตลอดจนแนวทางการขยาย ตลาดตามโอกาสและข้อตกลงใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งมีระบบการเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จากการปรับโครงสร้างและการแข่งขัน

(๒) ยกระดับการให้บริการด้านสุขภาพและบริการด้านสาธารณสุข ทั้งบุคลากรและมาตรฐานการ ให้บริการเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาค (Medical Hub)

(๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ในระดับสากล ตลอดจนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงานและทักษะด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมของ แรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน โดยไทยมีบทบาทนำในอาเซียนร่วมกับประเทศอื่นที่มี ศักยภาพ

(๔) กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ เพื่อป้องกันสินค้าและบริการนำเข้า ที่ไม่ได้คุณภาพ ซึ่งอาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกำหนดคุณสมบัติของแรงงานนำเข้า เพื่อให้ได้แรงงานที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการ”

---

[๒๖]สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. อ้างแล้ว, หน้า ๑๕.

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้ระบุถึงบทบาทการเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านและประชาคมอาเซียน

จากลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เศรษฐกิจและศักยภาพของแต่ละภาค โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และกรอบความร่วมมือเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน [๒๗] ดังนี้

(๑) ภาคเหนือ พัฒนาเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงคอนบน (GMS) และกลุ่มเอเชียใต้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจตามแนวเหนือ-ใต้ (NSEC) และแนวตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) รวมทั้งเชื่อมโยงสู่เมียนมาร์ และเอเชียใต้ผ่านทางพรมแดนตะวันตกของภาคเหนือ (WEST GATE) โดยเร่งพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง สร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดกลางขนาดเล็ก รวมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบเชิงลบจากการเปิดเสรีทางการค้า

(๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เร่งต่อยอดและใช้ประโยชน์จากความตกลงต่างๆ ในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาเมืองชายแดนและด่านชายแดน ได้แก่ มุกดาหาร หนองคาย นครพนม และอุบลราชธานี ให้เป็นประตูการค้า การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และพัฒนาจังหวัดอุดรธานีและสกลนครให้เป็นเมืองสนับสนุน การเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและเอเชียตะวันออก พร้อมทั้งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานรองรับสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ ๓ ที่จังหวัดนครพนมเช่น คลังสินค้า สถานีรถไฟอุดรธินค้า

(๓) ภาคกลาง เป็นประตูการค้าและการขนส่งเชื่อมโยงภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ มาตรฐานการให้บริการและอำนวยความสะดวกบริเวณเขตเศรษฐกิจชายแดน การใช้เมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสนับสนุนโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและเขตนิกมอุตสาหกรรมทวายผ่านจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือระหว่างไทยกับเมียนมาร์ โดยพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงระหว่างท่าเรือน้ำลึกทวาย ท่าเรือแหลมฉบัง และประเทศอื่นในภูมิภาค

---

[๒๗] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๔. (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, หน้า ๗-๘.

(๔) ภาคใต้ พัฒนาโดยใช้กรอบความร่วมมือระหว่างไทย-มาเลเซีย (JDS) และกรอบความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดจีน-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) โดยพัฒนาเมืองชายแดนและเขตเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาด่านในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา และนราธิวาส เป็นประตูการค้าการท่องเที่ยวและขนส่งกับมาเลเซียและสิงคโปร์ พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนสะเตาะ บูกิตกาบูฮัดัม เชื่อมโยงกับเขตการพัฒนาเศรษฐกิจของมาเลเซีย พัฒนาทางหลวงพิเศษ (Motor Way) สายหาดใหญ่-ชายแดนมาเลเซีย รวมทั้ง พัฒนาทักษะด้านภาษาและฝีมือแรงงานให้พร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บทวิเคราะห์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ไว้ครอบคลุมทั้งมิติด้านความมั่นคง สังคม-วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเสาหลักของประชาคมอาเซียน แม้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ จะไม่ได้กำหนด “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ไว้เป็นการเฉพาะก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง”[๒๘] ซึ่งเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยได้เสนอแนะให้รัฐบาลเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะส่งผลกระทบในด้านบวกและด้านลบต่อประเทศไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากประเทศไทยยังมีผลผูกพันให้ต้องเปิดเสรี ในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น การค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน การเคลื่อนย้ายเงินทุน การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ และการดำเนินงานตามความร่วมมือรายสาขาอื่นๆ เช่น ความร่วมมือด้านเกษตรอาหารและป่าไม้ ความร่วมมือด้านทรัพยากรทางปัญญา เป็นต้น ดังนั้น การปฏิรูปทุกด้านควรมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยประเทศไทยต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ ประเมินศักยภาพจากการเปิดเสรีในหลายๆ ด้าน การใช้ประโยชน์ และเตรียมความพร้อมรับมือจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นสิ่งที่

---

[๒๘]สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๕๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง”. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, หน้า ๒๗๑-๒๗๒.

กำลังเกิดขึ้นอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างค่อนเนื่องและทั่วถึง ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และสร้างกลไกในการเฝ้าระวัง หรือมาตรการสนับสนุนต่างๆ ขึ้นมา รองรับ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีความพร้อมในการรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ควรจัดตั้ง คณะทำงาน หรือหน่วยงานเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับภาคเอกชน ที่จะ ได้รับ ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เสาหลักของประชาคมอาเซียน	
๑. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC)	
·	การประชุมรัฐมนตรีอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting: AMM)
·	การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF)
·	การทหาร (Defense)
·	กฎหมาย (Law)
·	อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime)
๒. ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASCC)	
·	วัฒนธรรมและศิลปะ (Culture & Arts)
·	การจัดการภัยพิบัติ (Disaster Management)
·	การศึกษา (Education)
·	สิ่งแวดล้อม (Environment)
·	มลพิษหมอกควันข้ามแดน (Haze)
·	สาธารณสุข (Health)
·	ข้อมูลข่าวสาร (Information)
·	แรงงาน (Labour)
·	การพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (Rural Development & Poverty Eradication)
·	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science & Technology)
·	สวัสดิการสังคมและการพัฒนา (Social Welfare & Development)
·	สตรี (Women)
·	เยาวชน (Youth)

๓. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
· การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM)
· เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)
· พลังงาน (Energy)
· อาหาร, เกษตร และป่าไม้ (Food, Agriculture & Forestry)
· การเงิน (Finance)
· การลงทุน (Investment)
· ทรัพยากรธรณี (Minerals)
· โครงการความร่วมมือระหว่างอาเซียนและลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Basin Development Cooperation)
· การคมนาคม (Transport)
· โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Telecommunication & IT)
· การท่องเที่ยว (Tourism)
· Sectoral Bodies under the Purview of ASEAN Economic Ministers

ตารางแสดงองค์ประกอบของประชาคมอาเซียนซึ่งได้รับการกล่าวถึงในยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑

จากตารางแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของประชาคมอาเซียนซึ่งได้รับการกล่าวถึงในยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ มีความครอบคลุมเกือบทุกประเด็น แม้บางประเด็นของเสาหลักประชาคมอาเซียนจะมีได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ โดยตรง แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตที่เกี่ยวข้องได้ถือปฏิบัติ หรือดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว เช่น การประชุมรัฐมนตรีอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting: AMM) การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF)ความร่วมมือทางด้านการทหาร (Defense)ของชาติอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM)โครงการความร่วมมือระหว่างอาเซียนและลุ่มแม่น้ำโขง (ASEAN Mekong Basin Development Cooperation: AMBDC) เป็นต้น

๒.กฎหมายที่พนักงานสอบสวนควรรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอาจมีต่อระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยนั้น ได้แก่ ปัญหาแรงงานต่างด้าว ทั้งที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและที่ลักลอบมาเป็นแรงงานเถื่อน การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศที่มีความสัมพันธ์กับกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ต้องการจะขยายการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศสมาชิก ในส่วนของแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายนั้น ประเทศไทยอาจจะต้องพิจารณาเนื้อหากฎหมายแรงงานที่บังคับใช้ในปัจจุบันว่าสอดคล้องกับประเทศอื่นๆหรือไม่ พร้อมทั้ง 3 เปรียบเทียบกับประเทศที่มีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงานต่ำกว่าประเทศไทย ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงมาตรฐานการคุ้มครองแรงงานไทยในต่างประเทศด้วย สำหรับแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้น เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษประการหนึ่งและเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิการสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๒๑

นอกจากปัญหาการเข้าประเทศโดยผิดกฎหมายแล้ว การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลาของความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในภูมิภาค ทั้งในด้านเศรษฐกิจการเมือง รวมทั้งสังคมและวัฒนธรรม ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ที่เคยเป็นปัญหาระดับชาติ อาทิ ปัญหาการค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ ได้ขยายวงกว้างขึ้นเป็นปัญหาระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพในการรับมือกับปัญหาและความท้าทายในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อสร้างความแข็งแกร่ง และอำนาจต่อรองร่วมกัน

สำหรับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ประเทศอาเซียนมีความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Plan of Action to Combat Transnational Crime) ซึ่งครอบคลุมอาชญากรรม 8 ประเภท คือการลักลอบค้ายาเสพติด การค้าสตรีและเด็ก การกระทำความผิดเป็นโจรสลัด การลักลอบค้าอาวุธ การฟอกเงินการก่อการร้าย อาชญากรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ โดยประเทศไทยมีส่วนสำคัญในการริเริ่มให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติมาตั้งแต่เริ่มต้น ด้วยการผลักดันในระดับนโยบายในการประชุมสุดยอดอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน (Mutual Legal Assistance in Criminal

Matters Treaty of ASEAN-MLAT ASEAN) เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ จากการที่มีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นประเทศที่เปิดเสรีในการเดินทางเข้า-ออก แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในปัจจุบันมีรูปแบบวิธีการซับซ้อนและเป็นระบบองค์กรที่มีเครือข่ายการทำงานที่กว้างขวางโยงใยไปทั่วโลก ประกอบกับรูปแบบและลักษณะของอาชญากรรมเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะการกระทำผิดโดยอาศัยโอกาสและพัฒนาเทคโนโลยี และมีสภาพเป็นความผิดที่กระทำข้ามพรมแดนระหว่างรัฐ 2 รัฐหรือมากกว่านั้นการที่อาชญากรรมข้ามชาติมีลักษณะเช่นนี้ ทำให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศต่างก็ประสบปัญหาเดียวกัน นั่นคืออำนาจการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมในแต่ละประเทศหมดลงเมื่อพ้นพรมแดนของประเทศตนเอง ขณะที่อาชญากรรมข้ามชาตินั้นไร้พรมแดน จึงทำให้เกิดปัญหาในเรื่องแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญา ความล่าช้าใน 4 การปฏิบัติงาน ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี และความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศที่ยังไม่มีความสอดคล้องกับบริบทความเปลี่ยนแปลงในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนยังไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสมในการพัฒนาวิธีการทำงานด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญาชาวต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาในคำพิพากษาต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนากฎหมายและการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับกรอบข้อตกลงและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศอาเซียน[๒๕]

ดังนั้นพนักงานสอบสวนและข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติงานด้านกฎหมาย จึงต้องมี ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยจะต้องมีความรู้ทางกฎหมายที่สำคัญ ทั้งในด้านการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดี และมาตรการการดำเนินคดีเพื่อให้สามารถดูแลทุกข์สุขและเป็นที่ยอมรับของประชาชน และส่วนราชการต่างๆ จนเกิดความเชื่อมั่น ต่อกระบวนการยุติธรรม ทั้งด้านการบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังจะยกตัวอย่างกฎหมายที่พนักงานสอบสวนควรรู้และศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้

---

[๒๕] โครงการวิจัยศึกษาทบทวนกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและความร่วมมือในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนศ.พ.ด.อ.หญิงดร.พัชรา ถินลอยมา

๒. กฎหมายที่พนักงานสอบสวนควรรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๑ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการเข้ามาในราชอาณาจักรหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ให้อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ หากฝ่าฝืนมีความผิดทางอาญา อย่างไรก็ดี แต่ในกรณีนี้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะเป็นความผิดข้อหาใดบ้าง จะต้องพิจารณาจากการกระทำของผู้กระทำผิดเป็นกรณีไป พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฉบับปัจจุบันมีกระบวนการในการดำเนินงานตามกฎหมายในเรื่องสำคัญ คือ

- กระบวนการการตรวจสอบก่อนอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร

กระบวนการนี้เป็นจุดเริ่มต้นของระบบการควบคุมคนต่างด้าวซึ่งจะต้องดำเนินการตั้งแต่ระยะเวลาก่อนที่คนต่างด้าวจะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรรูปแบบการดำเนินงาน ได้แก่ ขั้นตอนการขอรับการตรวจลงตรา ณ สถานเอกอัครราชทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้กำหนดระเบียบเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าวเอาไว้โดยพิจารณาจากเงื่อนไขคุณสมบัติเฉพาะบุคคล เงื่อนไขด้านความมั่นคงของชาติและเงื่อนไขอื่น ๆ ประกอบกัน

- กระบวนการตรวจคนและพาหนะเข้า-ออกราชอาณาจักรและการผลักดัน

กฎหมายฉบับนี้ได้วางหลักเกณฑ์ทั่วไปในการเข้าออกราชอาณาจักรเอาไว้สรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองเขตท่าสถานีหรือพื้นที่

๒. การเข้าออกตามข้อ ๑ ต้องเข้าออกตามกำหนดเวลาพึงสังเกตว่ากฎหมายใช้ คำว่า “บุคคล” ดังนั้นบทบัญญัติตามมาตรานี้จึงใช้บังคับทั้งคนทุกสัญชาติไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าว

๓. ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒

๔. ต้องผ่านการตรวจของเจ้าหน้าที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางและยื่นแบบรายการตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ในมาตรา ๑๘

ตามปกติแล้ว บุคคลที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรจะมีอยู่ด้วยกัน ๓ ประเภท ได้แก่

๑. ผู้โดยสารลง (Arrival Passenger) คือ ผู้โดยสารที่มีจุดหมายปลายทางที่ประเทศไทยและจะพำนักอยู่ในประเทศระยะหนึ่งผู้โดยสารจะต้องไปแสดงตัวพร้อมหนังสือเดินทาง (Passport) กับ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง

๒. ผู้โดยสารเปลี่ยนเครื่อง (Transfer Passenger) คือผู้โดยสารที่เดินทางมาจากเครื่องบินเครื่องหนึ่งเพื่อแวะเปลี่ยนเครื่องอีกเครื่องหนึ่งผู้โดยสารเหล่านี้จะไปทำการยืนยันที่นั่งใหม่ที่เคาน์เตอร์สำหรับผู้โดยสารผ่านของสายการบินนั้น ๆ เพื่อรับบัตรที่นั่งใหม่โดยที่ไม่ต้องผ่านการตรวจหนังสือเดินทางผู้โดยสารจะไปห้องผู้โดยสารขาออกเพื่อเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางต่อไป

๓. ผู้โดยสารผ่าน (Transit Passenger) คือผู้โดยสารที่เดินทางมาถึงเครื่องบินเครื่องหนึ่งและมาแวะที่ท่าอากาศยานกรุงเทพเพียงชั่วคราวเพื่อเติมเชื้อเพลิงหรือรับส่งผู้โดยสารตลอดจนการขนถ่ายหรือรับสินค้าแล้วเดินทางต่อไปยังจุดหมายปลายทางโดยเครื่องบินเครื่องเดียวกัน ด้วยเหตุนี้เองจึงมีหลักการจดจำว่า Transit = Same plane

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๒ เข้ามาในราชอาณาจักร ได้แก่

(๑) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศเว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ การตรวจลงตามและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงและการตรวจลงตรานั้นให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามสมควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(๓) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกรหรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายโดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการหรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(๔) วิกฤจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การตรวจวินิจฉัยโรคร่างกายหรือจิตตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

(๕) ยังมิได้ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษหรือฉีควัคซีนหรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นว่านั้น

(๖) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดเหตุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎหมาย

(๗) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคมหรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงของราชอาณาจักรหรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(๘) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อการค้าประเวณีการค้าหญิงหรือเด็กการค้า ยาเสพติดให้โทษการลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๙) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๑๔

(๑๐) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๖

(๑๑) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศหรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้วหรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่ายทั้งนี้เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณาขกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย หากพบคนต่างด้าวมีลักษณะต้องห้ามทั้ง ๑๑ ประการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ได้โดยมีคำสั่งเป็นหนังสือหรือเรียกว่ากระบวนการผลักดันและส่งกลับ

ขกเว้นในกรณีหากมีเหตุผลความจำเป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ที่เห็นสมควร โดยให้คำรับรองว่าจะมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบคำสั่งตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดก็ได้หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดตามที่เห็นเหมาะสมเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ได้

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อการค้าประเวณีการค้าหญิงหรือเด็กการค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรรมนั้นหรือหญิงหรือเด็กคนใดเข้ามาเพื่อการเช่นนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ชั่วคราวโดยสั่งให้บุคคลดังกล่าวมารายงานตนและตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือจะสั่งให้ไปรายงานตนและตอบคำถามของเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ตามระยะเวลาที่

พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดก็ได้แต่ระยะเวลาที่กำหนดให้รายงานตนและตอบคำถามต้องห่างกันไม่น้อยกว่าเจ็ดวันต่อครั้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าวได้เท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณีแต่ห้ามมิให้กักตัวไว้เกินสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกกักตัวมาถึงที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจะยืดเวลาเกินสี่สิบแปดชั่วโมงก็ได้แต่มิให้เกินเจ็ดวันและให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุจำเป็นที่ต้องยืดเวลาไว้ให้ปรากฏด้วยในกรณีที่มีเหตุคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ต่อไปอีกได้และศาลอาจสั่งให้มีอำนาจกักตัวไว้เท่าที่จำเป็นครั้งละไม่เกินสิบสองวันแต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยเรียกประกันหรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันก็ได้จำเป็นต้องกักตัวคนต่างด้าวผู้ใดไว้เกินกำหนดเวลาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลชะลอให้มีอำนาจกักตัว

จะเห็นได้ว่ามาตรการตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ ในเรื่องของการห้ามบุคคลเข้าประเทศตามมาตรา ๑๒ นั้น เป็นมาตรการสำคัญในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ หากคนต่างด้าวผู้นั้นกระทำความผิดในคดีที่มีโทษทางอาญาไม่ว่าจะกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่นใด หากถูกดำเนินคดีในศาลและได้รับโทษจนคดีถึงที่สุดแล้ว โดยปกติพนักงานสอบสวนเจ้าของเรื่องจะต้องส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเพื่อดำเนินการส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรหรือหากเป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองดำเนินคดีเองเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วก็จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองผู้มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรรับตัวไปดำเนินการ

แต่ก่อนที่จะส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะพิมพ์ลายนิ้วมือ ถ่ายรูป ทำประวัติรูปพรรณไว้และพร้อมกันนั้นก็ตรวจสอบถึงข้อหาหรือฐานความผิดที่ได้รับโทษตลอดจนพฤติการณ์ต่าง ๆ ว่าสมควรที่จะนำเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ตกเป็นคนต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรหรือไม่ซึ่งในทางปฏิบัติตามปกติแล้ว ถ้าหากคนต่างด้าวผู้ใดถูกจำคุกพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองก็จะเสนอให้ตกเป็นคนต้องห้ามเข้าประเทศทุกรายไป แต่ว่าในบางกรณีที่ไม่ถูกคำพิพากษาให้จำคุกก็อาจตกเป็นคนต้องห้ามมิให้เข้าประเทศได้ เช่น คนต่างด้าวที่ได้ประกอบอาชีพในงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว เป็นต้น

บางกรณีคนต่างด้าวผู้นั้นไม่ได้ถูกดำเนินคดีเลยแต่ก็อาจถูกเสนอให้รัฐมนตรีสั่งให้เป็นคนต้องห้ามเข้าประเทศได้เพียงแต่มีพฤติการณ์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าจะไม่สมควรจะให้เข้ามาในราชอาณาจักรเท่านั้นเช่นพนักงานเจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าคนต่างด้าวผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่ประกอบอาชีพไม่สุจริตแต่ไม่พบ

หรือไม่มีหลักฐานใด ๆ ที่จะไปดำเนินคดีกับเขาได้ก็จะอ้างถึงพฤติการณ์ว่าไม่ใช่นั่นอย่างนี้ ไม่สมควรให้เข้ามาในราชอาณาจักรแล้วเสนอให้รัฐมนตรีสั่งห้ามเข้าประเทศซึ่งรัฐมนตรีก็ย่อมจะต้องสั่งการตามที่เสนอนั้น

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ดูได้จากเว็บไซต์สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

๒.๒ พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕

ปัจจุบันประเทศไทยมีพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกรอบในการดำเนินความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้ประสานงานกลางซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาขอและให้ความร่วมมือทางอาญาระหว่างไทยกับประเทศต่างๆ

ประเทศที่มีความตกลงหรือมีสนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญา (Mutual Legal Assistance Treaty-MLAT) กับไทย) ๗ ประเทศ คือ

- สหรัฐอเมริกา มีผลบังคับใช้เมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๖
- แคนาดา มีผลบังคับใช้เมื่อ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๖
- สหราชอาณาจักร มีผลบังคับใช้เมื่อ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๐
- ฝรั่งเศส มีผลบังคับใช้เมื่อ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๓
- นอร์เวย์ มีผลบังคับใช้เมื่อ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๓
- สาธารณรัฐเกาหลี มีผลบังคับใช้เมื่อ ๖ เมษายน ๒๕๔๘
- สาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลบังคับใช้เมื่อ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

ความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศกับประเทศทั้ง ๗ นี้สามารถดำเนินการระหว่างผู้ประสานงานกลางฝ่ายไทยกับผู้ประสานงานกลางหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศนั้นๆ ได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านช่องทางทางการทูตแต่หากไม่มีความตกลงร่วมมือทางอาญาจะต้องดำเนินการผ่านช่องทางทางการทูตของทั้งสองฝ่ายและระบุหลักการต่างตอบแทนในคำร้องขอความร่วมมือด้วยเสมอ

ปัจจุบันกองบัญชาตติและนิติกร กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยประสานระหว่างสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลต่างๆกับสำนักงานอัยการสูงสุดในเรื่องเกี่ยวกับความร่วมมือทางอาญา และกับสำนักงานศาลยุติธรรมในเรื่องเกี่ยวกับความร่วมมือทางแพ่ง แต่หากประเทศนั้นๆมีความตกลงร่วมมือทางแพ่งหรืออาญากับไทยการดำเนินความร่วมมือก็เป็นไปตามที่ระบุในความตกลงนั้น ๆ

อาชญากรรมในยุคปัจจุบันเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะระหว่างประเทศ และในขณะเดียวกัน ก็เป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการกระทำเกิดขึ้นในพรมแดนของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ และผู้กระทำความผิดหรือเหยื่อของการกระทำความผิดเป็นพลเมืองของรัฐที่เข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งรัฐ นอกจากอาชญากรรมจะมีลักษณะที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติแล้ว การกระทำความผิดก็ยังซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น การกระทำในรูปแบบขององค์การอาชญากรรม ซึ่งทำให้ยากต่อการปราบปราม การที่จะปราบปรามอาชญากรรมที่เป็นเรื่องระหว่างประเทศให้ได้ผลจริงจังนั้น มีแนวความคิดของนักกฎหมายได้เสนอไว้ว่า ให้กำหนดเป็นกฎหมายทั่วไปของทุกรัฐว่า ถ้าไม่ส่งตัวผู้ต้องหาที่กระทำความผิดในรัฐอื่นให้แก่รัฐรัฐที่ต้องการตัวก็ต้องดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหานั้นด้วยตนเอง และกำหนดอาชญากรรมระหว่างประเทศให้เป็นความผิดตามกฎหมายภายใน แต่แนวคิดดังกล่าวข้างต้นเป็นไปได้อย่างยากยิ่ง ดังนั้น รัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความร่วมมือระหว่างกันในเรื่องทางอาญาต่อกันในระดับภูมิภาค ประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคอาเซียนมีความเห็นพ้องต้องกันว่าในปัญหาอาชญากรรมในระดับภูมิภาคนี้ นับวันจะเพิ่มปริมาณและความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ หากไม่มีการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพความร่วมมือฯ ให้มีความทันสมัยกว่าอดีต

ซึ่งในอดีตประเทศไทย และประเทศในภูมิภาคอาเซียนไม่มีสนธิสัญญาความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาที่ประเทศไทยมีกับประเทศเพื่อนบ้านในแถบนี้ โดยประเทศดังกล่าวสามารถขอความช่วยเหลือจากประเทศไทยได้บนพื้นฐานของหลักคำตกลงแทนตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้นำหลักการหลายประการตามสนธิสัญญาดั้งเดิมขององค์การสหประชาชาติเรื่องความช่วยเหลือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา เช่น หลักการปฏิเสธความช่วยเหลือเนื่องจากคำร้องขอกระทบกระเทือนอธิปไตย ความมั่นคงหรือสาธารณประโยชน์ หรือความผิดทางการเมือง หรือความผิดทางทหาร หลักการให้ความช่วยเหลือโดยดำเนินการตามกฎหมายของประเทศผู้รับคำร้องขอทั้งนี้ ความช่วยเหลือที่อาจร้องขอได้นั้น รวมถึงการสอบสวนและการสืบพยาน การส่งเอกสารการค้น และยึด การโอนบุคคลที่ถูกคุมขังเพื่อสืบพยาน การรับหรือยึดทรัพย์สิน เป็นต้น

ทั้งนี้ประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนเห็นความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาจึงได้มีการจัดประชุมเพื่อพิจารณาจัดทำร่างสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องอาญาของภูมิภาคอาเซียน (MLAT ASEAN) ขึ้น โดยมีประเทศมาเลเซียเป็นประเทศเริ่มต้น และมีประเทศที่ได้ลงนามในเบื้องต้น ๘ ประเทศและให้สัตยาบันในเบื้องต้น ๔ ประเทศคือมาเลเซีย

สิงคโปร์ เวียดนาม บรูไนดารุสซาลาม โดยประเทศไทยได้ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๕ โดยอัยการสูงสุด ร่วมกับตัวแทนประเทศพม่าที่ประเทศมาเลเซีย

แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนจะเป็นเพียงประเทศผู้ร่วมลงนามในสนธิสัญญาฯ ซึ่งยังไม่ต้องผูกพันต่อการให้ความร่วมมือต่อประเทศสมาชิกอาเซียนก็ตาม แต่หากต่อไปในภายหน้าประเทศไทย ได้เข้าร่วมในการให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญา (MLAT ASEAN) ดังกล่าวแล้ว ก็ต้องผูกพันต่อการให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในทุกด้าน ทั้งนี้ การดำเนินการตามคำร้องขอจะดำเนินการ ได้อย่างเต็มที่หรือไม่ก็ย่อมต้องขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในประเทศว่า สอดคล้องกับการให้ความร่วมมือในทุกรูปแบบที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร้องขอมาหรือไม่ กฎหมายภายในของประเทศไทยถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทในการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาและจะได้รับผลกระทบหากประเทศไทยเข้าร่วมโดยให้สัตยาบันเป็นภาคีในสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา (Mutual Legal Assistance in Criminal Matters Treaty) ของภูมิภาคอาเซียน (MLAT ASEAN) ก็คือพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศสมควรกำหนดมาตรการให้ความร่วมมือและรับความช่วยเหลือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามดังกล่าว สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ได้ทำความตกลงร่วมกันทำสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา (MLAT ASEAN) วางพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อดำเนินการช่วยเหลือด้านกฎหมายซึ่งกันและกันในคดีการกระทำความผิดข้ามชาติ ในส่วนประเทศสมาชิก GMS กัมพูชา, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, พม่าและเวียดนามได้ให้สัตยาบันในสนธิสัญญา MLAT ASEAN แล้วทำให้มีจำนวนรัฐภาคี ๙ รัฐ สำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกอาเซียนสามารถเข้าร่วมสนธิสัญญาได้เมื่อผ่านมติจากภาคีสมาชิกเดิม ทุกวันนี้ไม่ปรากฏว่ามีการร้องขอหรือได้รับการร้องขอใดๆภายใต้ตราสารนี้สำหรับคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ (<http://www.no-trafficking.org>) จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดความช่วยเหลือในเรื่องเกี่ยวกับดำเนินการสืบสวนสอบสวน ฟ้องคดีริบทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา และกำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้ประสานงานกลางซึ่งมีอำนาจหน้าที่ประสานงานในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศหรือขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศโดยให้อัยการสูงสุดหรือผู้ซึ่งอัยการสูงสุดมอบหมายเป็นผู้ประสานงานกลางมีอำนาจหน้าที่

๑. รับคำร้องขอความช่วยเหลือจากประเทศผู้ร้องขอและส่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ
  ๒. รับคำร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาลและส่งให้ประเทศผู้รับคำร้องขอ
  ๓. พิจารณาและวินิจฉัยว่าควรจะให้หรือขอความช่วยเหลือหรือไม่
  ๔. ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ
เสร็จสิ้นโดยเร็ว
  ๕. ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
  ๖. ดำเนินการอย่างอื่นเพื่อให้การหรือการขอความช่วยเหลือตามพระราชบัญญัตินี้บรรลุผล
- การช่วยเหลือแก่ต่างประเทศต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ประเทศไทยอาจให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศผู้ร้องขอได้ แม้ว่าไม่มีสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาระหว่างกัน แต่ประเทศผู้ร้องขอต้องแสดงว่าจะให้ความช่วยเหลือในทำนองเดียวกันเมื่อประเทศไทยร้องขอ

๒. การกระทำซึ่งเป็นมูลกรณีของความช่วยเหลือนั้นเป็นความผิดที่มีโทษฐานใดฐานหนึ่งตามกฎหมายไทย เว้นแต่เป็นกรณีที่ประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอมิมีสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาคู่กันและข้อความในสนธิสัญญาระบุไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ความช่วยเหลือดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

๓. ประเทศไทยอาจปฏิเสธคำร้องขอความช่วยเหลือ หากคำร้องขอนั้นกระทบกระเทือนอธิปไตย ความมั่นคง หรือสาธารณประโยชน์ที่สำคัญอื่น ๆ ของประเทศหรือเกี่ยวเนื่องกับความผิดทางการเมือง

๔. การให้ความช่วยเหลือต้องไม่เกี่ยวเนื่องกับความผิดทางทหาร

เมื่อได้รับคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ผู้ประสานงานกลางก็จะพิจารณา และหากเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ที่จะให้ความช่วยเหลือก็จะดำเนินการไปยังเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น คำร้องขอให้สอบปากคำพยาน หรือจัดหาพยานหลักฐาน ซึ่งมีใช้อยู่ในชั้นศาล คำร้องให้สืบหาบุคคลเช่นนี้ จะส่งไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ คำร้องให้สืบพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ ซึ่งเป็นการดำเนินการในชั้นศาล ก็ให้ส่งอัยการพิเศษฝ่ายคดีดำเนินการ เป็นต้น เมื่อได้รับคำร้องขอความช่วยเหลือในการสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐาน ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการในกรณีได้รับคำร้อง

ขอให้สืบพยานหลักฐานในศาลไทย ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแจ้งให้พนักงานอัยการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศให้เสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลางโดยผู้ขอต้องทำแบบหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ผู้ประสานงานกลางกำหนด ผู้ประสานงานกลางจะมีคำวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวซึ่งคำวินิจฉัยดังกล่าวถือว่าเป็นยุติเว้นแต่นายกรัฐมนตรีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

กระบวนการให้ความช่วยเหลือและการขอความช่วยเหลือซึ่งเป็นความร่วมมือในเรื่องทางอาญาที่มีความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามกระบวนการค้ายาเสพติดเป็นอย่างยิ่งซึ่งบทบาทดังกล่าวพนักงานอัยการมีบทบาทสำคัญในเรื่องดังกล่าว

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ ดูได้จากเว็บไซต์สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

๒.๓ พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อแสดงพันธกรณีของประเทศไทย ในการที่จะส่งตัวบุคคลที่ต้องหา หรือ ผู้ที่พิจารณาว่าได้กระทำความผิด มีโทษทางอาญาที่เข้าหลักเกณฑ์ของกฎหมายให้กับประเทศที่ร้องขอ ขณะเดียวกันก็ให้สิทธิประเทศไทยในการที่จะขอตัวผู้กระทำความผิดที่อยู่ในต่างประเทศมารับผิดภายในประเทศไทยด้วย การส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นกระบวนการที่ประเทศผู้รับคำร้องขอยินยอมส่งตัวบุคคลที่ถูกร้องขอ ซึ่งพบและถูกจับกุมตัวในดินแดนของตน ไปให้อีกประเทศหนึ่งซึ่งเป็นประเทศผู้ร้องขอที่ต้องการบุคคลดังกล่าวไปเพื่อดำเนินคดี ในความผิดอาญา ที่ถูกกล่าวหา หรือเพื่อนำตัวกลับไปรับโทษตามคำพิพากษา

ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน กฎหมายได้วางหลักเกณฑ์ คือ

๑. ความผิดที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ต้องเป็นความผิดอาญาซึ่งกฎหมายของประเทศ ผู้ร้องขอ และกฎหมายไทยกำหนดให้เป็นความผิดอาญา ซึ่งมีโทษประหารชีวิตหรือมีโทษจำคุกหรือโทษจำกักเสรีภาพในรูปแบบอื่นตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นความผิดที่ได้กำหนดไว้ในหมวดเดียวกัน หรือ เรียกชื่อความผิดเป็นอย่างเดียวกันของทั้งสองประเทศหรือไม่ก็ตาม

ในกรณีการกระทำความผิดอาญาอื่นซึ่งมีโทษจำคุกหรือโทษจำกักเสรีภาพในรูปแบบอื่นน้อยกว่าหนึ่งปีอาจร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ หากเป็นความผิดเกี่ยวพันกับความผิดที่ให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามคำร้องขอแล้ว ไม่ว่าจะเป็นร้องขอพร้อมคำร้องขอในครั้งแรกหรือภายหลัง (มาตรา ๗) เนื่องจากบทบัญญัติ

มาตรา ๕๒ กำหนดอัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ดังนั้น กรณีความผิดฐานค้ามนุษย์จึงอยู่ในลักษณะของหลักกฎหมายในการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัตินี้

๒. การส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้เริ่มต้นด้วยการมีคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้ร้องขอ

คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศผู้ร้องขอที่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทยให้จัดส่งไปยังผู้ประสานงานกลาง ในกรณีที่ประเทศผู้ร้องขอมิได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทย ให้จัดส่งคำร้องขอตกลงว่าโดยผ่านวิธีการทางทูต

คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเอกสารหลักฐาน ซึ่งจะส่งศาลต้องจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยและรับรองความถูกต้องด้วย

คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเอกสารหลักฐานนี้ ศาลจะรับฟังโดยไม่จำเป็นต้องมีพยานบุคคลมาเบิกความประกอบก็ได้ (มาตรา ๘)

๓. รัฐบาลไทยอาจพิจารณาส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพื่อการฟ้องร้องหรือรับโทษตามคำพิพากษาของศาลในความผิดทางอาญา ซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจดำเนินคดีของประเทศผู้ร้องขอให้แก่ประเทศนั้นๆ ตามคำร้องขอได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นความผิดที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ และไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายไทย หรือมิใช่ความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองหรือเป็นความผิดทางทหาร

(๒) กรณีที่มีได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกัน เมื่อประเทศผู้ร้องขอได้แสดงโดยชัดแจ้งว่าจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ประเทศไทยในทำนองเดียวกันเมื่อประเทศไทยร้องขอ

ความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองตามวรรคหนึ่ง (๑) ไม่หมายรวมถึงความผิดดังต่อไปนี้

(๑) การปลงพระชนม์ ประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือรัชทายาท

(๒) การฆ่า ประทุษร้าย ค่อร่างกายหรือเสรีภาพของประมุขแห่งรัฐ ผู้นำรัฐบาล หรือสมาชิกโดยตรงในครอบครัวของบุคคลนั้น

(๓) การกระทำความผิดที่ไม่ถือว่าเป็นความผิดทางการเมืองเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามสนธิสัญญาซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี

ความผิดทางทหาร หมายความว่า ความผิดอาญาทางทหาร โดยเฉพาะและมีใช้ความผิดตามกฎหมายอาญาทั่วไป (มาตรา ๕)

๔. ถ้าบุคคลใดซึ่งถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดนนั้นเคยได้รับการพิจารณาคดีจากศาลไทยหรือศาลของประเทศผู้ร้องขอในการกระทำอย่างเดียวกันกับที่มีการร้องขอ ให้ส่งข้ามแดนและศาลไทยหรือศาลของประเทศผู้ร้องขอได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ปล่อยตัวหรือพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้วหรือได้รับการอภัยโทษหรือนิรโทษกรรมหรือคดียาอาชญากรรมหรือมีเหตุอื่นใดซึ่งไม่สามารถดำเนินคดีแก่บุคคลนั้นตามกฎหมายของประเทศผู้ร้องขอ ห้ามมิให้ส่งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนเนื่องจากการกระทำนั้นอีก (มาตรา ๑๐)

๕. การควบคุมเพื่อดำเนินคดีหรือลงโทษบุคคลซึ่งถูกส่งเป็นผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอมายังประเทศไทยในความผิดอื่นที่ได้กระทำลงก่อนมีการส่งข้ามแดน และการส่งบุคคลอื่นซึ่งถูกส่งเป็นผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอมายังประเทศไทยไปยังประเทศที่สามจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลนั้นเดินทางออกจากราชอาณาจักรไทยภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและได้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรไทยใหม่โดยสมัครใจ

(๒) บุคคลนั้นมิได้เดินทางออกจากราชอาณาจักรไทยภายในสี่สิบห้าวันภายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือ

(๓) ประเทศผู้รับคำร้องขอยินยอม (มาตรา ๑๑)

๖. หากไม่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ประเทศผู้ร้องขอ ให้ผู้ประสานงานกลางพิจารณาแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทราบเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลซึ่งถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดนนั้นตามกฎหมายไทยต่อไป (มาตรา ๒๕)

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ ดูได้จากเว็บไซต์สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

๒.๔ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่เป็นปัญหาและเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญา และพิธีสารจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พระราชบัญญัตินี้ แบ่งเป็น ๖ หมวด ๕๗ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดลักษณะของความผิดฐาน “ค้ามนุษย์” ดังต่อไปนี้

มาตรา ๖ “ผู้ใดเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(๒) เป็นธุระจัดหา ซื้อขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์”

และมาตรา ๗ ได้กำหนดการกระทำที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ได้แก่ การสนับสนุน อุปการะ โดยให้ทรัพย์สินหรือหาที่พักให้ ช่วยเหลือประการใดให้พ้นการจับกุม เรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินเพื่อมิให้ผู้กระทำผิดถูกลงโทษ ชักชวน ชี้นำ หรือชักจูงบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมเพื่อค้ามนุษย์

๒. กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

มาตรา ๕๒ “ผู้ใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปี ถึงสิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาท ถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

๓. ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ มีหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และให้มีคณะกรรมการ

ประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ปกค.” มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่จัดทำและกำกับตามแผนปฏิบัติการประสานงาน ทั้งในส่วนระดับกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคม ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

๔. ให้นักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร ตรวจสอบบุคคลผู้เชื่อ ว่าเป็นผู้เสียหาย ตรวจสอบยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีหลักฐานหรือมีผู้เสียหายอยู่ใน ยานพาหนะนั้น เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อค้น บัง หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่า มี พยานหลักฐานในการค้ามนุษย์ หรือเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย และเป็นการเน้นย้ำว่าจะเอาหมายค้นมาได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗

อนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใด ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรือ อุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอื่นใดถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประ โยชน์ในการ กระทำผิดฐานค้ามนุษย์ โดยจะต้องยื่นสำเนาต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัด เพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้นักงาน เจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในการยื่นสำเนาศาลนั้น จะกระทำได้อาจต้องได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจาก ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน ตามบทบัญญัติ หลักเกณฑ์ไว้ในมาตรา ๓๐

๕. พระราชบัญญัตินี้คุ้มครองมิให้มีการแพร่ภาพหรือเสียง หรือเปิดเผยตัวผู้เสียหายไม่ว่าโดย ทางสื่อใด ๆ ซึ่งผู้กระทำผิดจะมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดข้อห้ามมิให้แพร่ภาพดังกล่าวมานี้ในมาตรา ๕๖

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดูได้จากเว็บไซต์ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

๒.๕ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นกฎหมายฉบับที่บัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ หนึ่งของการค้าหญิงและเด็ก กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดเป้าหมายในการปราบปรามตัวกลางผู้รับประโยชน์ เช่น ความผิดฐานเป็นธุระ จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้น กระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม (มาตรา ๕) และหากผู้ถูกกระทำเป็นเด็กก็จะต้องรับโทษหนักขึ้น ความผิดฐาน เป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมกระทำการค้าประเวณี (มาตรา ๑๑) และหากผู้ถูกค้าประเวณี

เป็นเด็กก็ต้องรับโทษหนักขึ้น ความผิดฐานโฆษณา หรือรับโฆษณา จักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสาร หรือสิ่งพิมพ์หรือกระทำการเผยแพร่ด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือ การติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา ๘) ความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง กระทำด้วย ประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ ว่าจะใช้กำลัง ประทุษร้ายผู้อื่นเพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี (มาตรา ๑๒)

นอกจากนี้ หากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กรู้เห็นเป็นใจ ให้มีการค้าประเวณีก็ต้องรับโทษ เช่นกัน (มาตรา ๑๐) ซึ่งในกรณีดังกล่าวกฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาการค้าขอให้ พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลให้ออนอำนาจปกครองและแต่งตั้งผู้ปกครองแทนได้ (มาตรา ๑๓)

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๕ ดูได้จากเว็บไซต์ สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

๒.๖ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

บทบัญญัติในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ สามารถ นำมาใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของอาชญากรรมตามที่บัญญัติไว้เป็นความผิดมูลฐานได้ โดยตรง และเป็นมาตรการหนึ่งในการทำลายเงินได้จำนวนมหาศาลของธุรกิจอาชญากรรมซึ่งกระทำใน รูปแบบขององค์กรอาชญากรรมโดยการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ตรวจสอบไปถึงทั้งหมดให้ตกเป็นของ แผ่นดินแต่พัฒนาการของการประกอบอาชญากรรมในรูปแบบของขบวนการหรือองค์กรอาชญากรรมให้ พัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้งไปสู่อาชญากรรมข้ามชาติ

และจากบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป ยังได้กำหนดลักษณะการกระทำที่จะต้องรับผิดตาม กฎหมายไว้ในมาตรา ๕ ดังนี้

มาตรา ๕ ผู้ใด

(๑) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือ ปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อนขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(๒) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการ ได้มาแหล่งที่ดัง ทร จําหน่าย การ โอน การ ได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

นอกจากนี้ มาตรา ๗ กำหนดให้บุคคลที่มีการสนับสนุนช่วยเหลือให้ต้องรับผิดชอบด้วย

มาตรา ๗ ในความผิดฐานฟอกเงิน ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

(๑) สนับสนุนการกระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด

(๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเพื่อบริหารให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิด

ผู้ใดจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่ฟันทัก หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดา มารดาบุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

หากมีการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ก็อาจรับโทษในราชอาณาจักรได้หากเข้าหลักเกณฑ์ตามที่ปรากฏในกฎหมายกล่าวคือ

มาตรา ๖ ผู้ใดกระทำความผิดฐานฟอกเงิน แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักรผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าปรากฏว่า

(๑) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(๒) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร หรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ

(๓) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้นั้นได้ปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมีได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดูได้จากเว็บไซต์สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

๒.๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุล พ.ศ. ๒๕๔๑

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญในเรื่องการสื่อสารและการติดต่อกับคนชาติของคนซึ่งสัญชาติได้ใจความว่า หากมีคนชาติของรัฐผู้ส่งถูกจับกุม ถูกขัง หรือถูกควบคุมตัวระหว่างดำเนินคดีหรือถูกกักขังภายในเขตกงสุลเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐผู้รับจะต้องแจ้งสิทธิให้บุคคลดังกล่าวทราบว่า เขาสามารถติดต่อ

กงสุลของตนได้ และหากบุคคลดังกล่าวร้องขอว่าต้องการติดต่อกับสถานกงสุลก้ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ
ดำเนินการแจ้งให้สถานกงสุลทราบถึงความประสงค์ของบุคคลนั้น ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๗/๑ มาตรา ๑๓๔/๓ และมาตรา ๑๓๕ นั้น ก็ได้บัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิของผู้ถูก
จับกุมและผู้ต้องหาไว้ด้วยเช่นกัน โดยให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือ
ผู้ต้องหา มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบว่า คนมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือ
บุคคลที่ตนไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุม และผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับมีสิทธิได้
ทนายความหรือผู้ซึ่งไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำคนได้ในชั้นสอบสวน

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิและความคุ้มกันทางกงสุล พ.ศ.๒๕๔๑ ดูได้จากเว็บไซต์
สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

๒.๘ พระราชบัญญัติคุ้มครองมิให้มีการแพร่ภาพหรือเสียง หรือเปิดเผยตัวผู้เสียหายไม่ว่าโดยทาง
สื่อใด ๆ ซึ่งผู้กระทำความผิดจะมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่ง
กฎหมายได้กำหนดข้อห้ามมิให้แพร่ภาพดังกล่าวมานี้ในมาตรา ๕๖

* รายละเอียดของพระราชบัญญัติคุ้มครองมิให้มีการแพร่ภาพหรือเสียง หรือเปิดเผยตัวผู้เสียหาย ดูได้จาก
เว็บไซต์สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน www.investigation.inst.police.go.th

ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนกับคนต่างด้าว ได้มีระเบียบหรือคำสั่งที่
เกี่ยวข้อง และ สบส. ได้รวบรวมและนำเสนอ ดังนี้

๑. หนังสือกองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๓๗๘ ลง ๕ มี.ค. ๒๕๔๘ เรื่อง แนวทาง
ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ.๒๕๔๗

๒. หนังสือ ตร. ที่ ๐๐๒๕.๘๔๑/ว๐๐๕๔ ลง ๓๑ ต.ค.๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับคน
ต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา

๓. หนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๒๒/๕๔๗ ลง ๔ ก.พ.๒๕๕๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีนักท่องเที่ยว
ต่างชาติเสียชีวิตในประเทศไทย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร.0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 1378

วันที่ ๑ มีนาคม 2548

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ.2547

ผบช.ป. , น. , ภ.1-9 , ปล. , สตม. , ตชด. , ส. , ศ. และ จตร.

ด้วยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(ฉบับที่ 22)พ.ศ.2547 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2547 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547 พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจหลายประการ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจดังนี้

1. การจับ

1.1 เจ้าพนักงานตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลไม่ได้เว้นแต่

1.1.1 เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าตาม ป.วิ อาญา มาตรา 80

(1) ความผิดซึ่งหน้านั้นได้แก่ ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำหรือพบในอาการซึ่งแทบจะไม่มีเวลาสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้ว

(2) แต่ยังมีกรณีที่กฎหมายให้ถือว่า เป็นความผิดซึ่งหน้าได้เช่นกัน หากเป็นความผิดอาญาที่ระบุไว้ท้าย ป.วิ อาญา ตามบัญชีท้ายบันทึกนี้ กล่าวคือ

- เมื่อพบบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

- เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใดหลังจากกระทำความผิด ในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุและมีสิ่งของที่ได้อาจจากการกระทำความผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีร่องรอยพินิจเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้า หรือเนื้อตัวของผู้นั้น

1.1.2 เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

1.1.3 เมื่อมี...

1.1.3 เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตาม ป.วิ อาญา มาตรา 66(2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ ~~== เหตุที่จะออกหมายจับ~~ ตาม ป.วิ อาญา มาตรา 66(2) นั้น เป็นกรณีเมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น)

เจ้าพนักงานตำรวจจะจับตามกรณีนี้ได้ นั้น จะต้อง มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะกระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายอย่างอื่น และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ทัน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 ที่มุ่งประสงค์จะให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพแก่บุคคลโดยกำหนดให้การที่เจ้าพนักงานตามกฎหมายจะจับกุมบุคคลได้นั้น จะต้องปรากฏหลักฐานตามสมควรก่อนจึงจะจับกุมได้ ดังนั้นในกรณีที่มิได้มีผู้เสียหายชี้ให้จับ หากเป็นกรณีที่ได้มีการสืบสวนสอบสวนจนปรากฏหลักฐานตามสมควรว่าผู้ที่ถูกจับน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ทั้งเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับได้ทัน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็มีอำนาจจับกุมได้ทันที โดยไม่ต้องมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล แต่ถ้าเป็นกรณีที่ยังไม่ได้เริ่มทำการสืบสวนสอบสวนเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานจากผู้เสียหายก่อน หากปรากฏหลักฐานที่เชื่อถือได้ตามสมควรว่าผู้ที่ถูกจับนั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และกำลังจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น และไม่มีโอกาสที่จะไปขอให้ศาลออกหมายจับได้ทันเจ้าพนักงานตำรวจก็มีอำนาจจับกุมบุคคลนั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ (ข้อสังเกตของคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ....)

1.1.4 เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนี หรือจะหลบหนีไประหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตาม ป.วิ อาญา มาตรา 117 (เหตุตาม ป.วิ อาญา มาตรา 117 นั้น เป็นกรณี เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีหรือจะหลบหนี กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจที่พบการกระทำ

/ดังกล่าว...

ดังกล่าวมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ แต่ในกรณีที่บุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือเป็นหลักประกันเป็นผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าว อาจขอให้เจ้าพนักงานตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ถ้าไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้ทันเวลาที่ ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้เอง แล้วส่งไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด และให้เจ้าพนักงานนั้นรับจัดส่งผู้ต้องหาหรือจำเลยไปยังเจ้าพนักงานหรือศาล โดยคิดค่าพาหนะจากบุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือหลักประกันนั้น)

1.5 ในการจับนั้น เจ้าพนักงานตำรวจ หรือราษฎรซึ่งทำการจับ ต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับทันที เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนั้น แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

1.6 ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ และแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ หากให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ที่จะเป็นทนายความได้

โดยให้เจ้าพนักงานตำรวจพูดข้อความในลักษณะต่อไปนี้

ก. กรณีเป็นการจับโดยไม่มีหมายจับ

"คุณ(ท่าน)ถูกจับแล้วในข้อหา.....คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าคุณ(ท่าน)ให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และคุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนาย หรือผู้ที่จะเป็นทนายความได้ "

ข. กรณีเป็นการจับโดยมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล

"คุณ(ท่าน)ถูกจับตามหมายจับของศาล.....ที่...../25.....

วันที่.....ในข้อหา.....คุณ(ท่าน) มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าคุณ(ท่าน) ให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนาย หรือผู้ที่จะเป็นทนายความได้ "

นอกจากนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้จับบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิดังกล่าวข้างต้นไว้ในบันทึกการจับด้วย โดยให้ปรากฏข้อความว่า "ผู้จับได้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบแล้วว่า ท่านต้อง

/ถูกจับ...

ถูกจับในข้อหาดังกล่าวและมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้" จากนั้นจึงบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาลงในบันทึกการจับ

1.7 ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับ หากเป็นการสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลใด ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้สมควรแก่กรณี

1.8 ให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับบันทึกการจับไว้ (ตามตัวอย่างบันทึกการจับท้ายหนังสือนี้)

1.9 หากบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนี หรือพยายามจะหลบหนีผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

1.10 เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับ หรือราษฎรผู้ทำการจับเอาตัวผู้ถูกจับไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน ตาม ป.วิ อาญา มาตรา 83 (พนักงานสอบสวนท้องที่ที่ผู้ถูกจับ หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแล้วแต่กรณี) แล้วให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่เจ้าพนักงานตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

1.10.1 กรณีเจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟัง โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อรับตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุมโดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้ และมอบสำเนาทันทีการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น โดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับสำเนาไว้ในบันทึกการจับ

1.10.2 กรณีราษฎรเป็นผู้จับ ให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับจากราษฎรบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ และข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้น รวมทั้งแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิจะไม่ให้การหรือไม่ให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อรับตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุม และให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้

2. การควบคุม

2.1 ให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาไว้ควบคุม แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุม ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 7/1 ให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบในโอกาสแรก รวมทั้งจัดให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับ และสถานที่ที่ถูกควบคุม ถ้าผู้ถูกจับร้องขอให้เจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้แจ้งตามสิทธิดังกล่าว ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้บันทึกการจัดการดังกล่าวไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีเป็นหลักฐานไว้ในการนี้ห้ามไม่ให้เรียกค่าไถ่จ่ายใดๆ จากผู้ถูกจับ

สิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 7/1 มีดังนี้

1. มีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก
2. มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำตน

ในชั้นสอบสวน

4. มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
5. มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

โดยการแจ้งสิทธิดังกล่าวให้บันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อเดียวกับบันทึกรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อที่รับตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้ควบคุม โดยไม่ต้องบันทึกเรื่องการแจ้งสิทธิดังกล่าวไว้ในบันทึกคำให้การ และไม่ต้องจัดทำบันทึกการแจ้งสิทธิอีกตามนัยคำสั่ง กรมตำรวจ ที่ 753/2541 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 เรื่อง การทำสำนวนการสอบสวน ข้อ 8. โดยให้มีข้อความปรากฏดังนี้

".....(ยศ ชื่อ สกุล ตำแหน่ง) .....เจ้าพนักงานตำรวจผู้รับตัว
นาย/นาง/น.ส. ....ผู้ต้องหา ไว้ควบคุมได้แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาตามกฎหมาย
ให้ทราบแล้วดังนี้

1. มีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก

/2. มีสิทธิ...

2. มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำตน

ในชั้นสอบสวน

4. มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
5. มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

นาย/นาง/น.ส.....ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมตัว

ทราบสิทธิของตนแล้ว จึงลงลายมือชื่อรับทราบสิทธิตามกฎหมายไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ถูกจับ/ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ).....ผู้รับมอบตัว

หากพนักงานอัยการต้องการบันทึกการแจ้งสิทธิ ให้พนักงานสอบสวนรับ ผิดชอบสำเนาบันทึกรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อที่แจ้งสิทธิมอบให้พนักงานอัยการ

2.2 เจ้าพนักงานตำรวจผู้รับตัวผู้ถูกจับ จะปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ก็ได้ แต่ถ้เป็นการจับโดยมีหมายของศาลให้รับดำเนินการตาม ป.วิ อาญา มาตรา 64 และในกรณีที่ต้องส่งผู้ถูกจับไปยังศาล แต่ไม่สามารถส่งไปได้ในขณะนั้นเนื่องจากเป็นเวลาที่ศาล ปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้เจ้าพนักงานตำรวจที่รับตัวผู้ถูกจับไว้มีอำนาจปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราว หรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้จนกว่าจะถึงเวลาศาลเปิดทำการ

2.3 ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าความจำเป็นแก่พฤติการณ์แห่งคดี และ ให้พนักงานสอบสวนพึงทราบถึงอำนาจการควบคุมของพนักงานสอบสวนและศาล กล่าวคือ

2.3.1 ในความผิดลหุโทษ จะควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เท่าเวลาที่จะถาม คำให้การ และที่จะรู้ตัวว่าเป็นใคร และมีที่อยู่ที่ไหนเท่านั้น

2.3.2 ในกรณีผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และมีเหตุจำเป็นเพื่อ ทำการสอบสวนหรือการฟ้องคดี ให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน ตาม ป.วิ อาญา มาตรา 83 เว้นแต่มีเหตุ สดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันไม่อาจกล่าวล่วงเสียได้ และให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้อง ต่อศาลขออนุญาตขังผู้ต้องหานั้นไว้

2.3.3 ในกรณีความผิดอาญาที่ได้กระทำความผิดอย่างสูง

ไม่เกิน...

ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังได้ครั้งเดียวมีกำหนดไม่เกินเจ็ดวัน

2.3.4 ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือน แต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติดต่อกันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสี่สิบแปดวัน

2.3.5 ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติดต่อกันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินแปดสิบสี่วัน

2.3.6 กรณีตามข้อ 2.3.5 เมื่อศาลสั่งขังครบสี่สิบแปดวันแล้ว หากพนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอขังต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะสั่งขังต่อไปได้ ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนได้แสดงถึงเหตุจำเป็น และนำพยานหลักฐานมาให้ศาลได้สวนจนเป็นที่พอใจแก่ศาล

2.3.7 ถ้าพนักงานสอบสวนต้องไปทำการสอบสวนในท้องที่อื่นนอกเขตของศาลซึ่งสั่งขังผู้ต้องหาไว้ พนักงานสอบสวนจะยื่นคำร้องขอให้โอนการขังไปยังศาลในท้องที่ที่จะต้องไปทำการสอบสวนนั้นก็ได้ เมื่อศาลที่สั่งขังไว้เห็นเป็นการสมควรก็ให้สั่งโอนไป

2.4 เมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดต้องถูกคุมขังในคดีอาญาหรือในกรณีอื่นใด โดยมีข้อด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา ขอให้ปล่อยผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบได้

3. การค้น

3.1 เจ้าพนักงานตำรวจจะค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาลไม่ได้ เว้นแต่

3.1.1 เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียง หรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

3.1.2 เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน

3.1.3 เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความความผิดซึ่งหน้า ถูกไล่จับและหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

/3.1.4 เมื่อมี...

3.1.4 เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากรอนหายคัน สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

การใช้อำนาจตรวจค้นตามข้อ 3.1.4 นี้ ให้ผู้ตรวจค้นจัดทำบันทึกการตรวจค้น โดยแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้ แล้วมอบบันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น(ตามตัวอย่างท้ายหนังสือนี้) ให้ไว้แก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบบันทึกดังกล่าวแก่บุคคลเช่นว่านั้นในทันทีที่กระทำได้ และรับรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น

3.1.5 เมื่อที่รื้อฐานนั้น ผู้ที่จะต้องถูกจับเป็นเจ้าของบ้านและการจับนั้นมีหมายจับหรือเป็นการจับตาม ป.วิ อาญา มาตรา 78

3.2 การค้นในที่รื้อฐานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก มีข้อยกเว้นดังนี้

3.2.1 เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

3.2.2 ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือซึ่งมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้

กรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หมายความว่ารวมถึง กรณีเข้าเหตุที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถตรวจค้นที่รื้อฐานโดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล ตามป.วิ อาญา มาตรา 92 (ข้อ 3.1) หรือกรณีมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ตรวจค้นได้เป็นพิเศษ เช่น การตรวจค้นตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 14(1) หรือ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 38(3)

3.2.3 การค้นเพื่อจับผู้ร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษจากศาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

3.3 กรณีการตรวจค้นที่มีหมายค้น หรือคำสั่งของศาลนั้น ผู้มีอำนาจเป็น

หัวหน้าใน

หัวหน้าในการไปจัดการตามหมายนั้นคือ เจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้นหรือผู้รักษาการแทนซึ่ง
จะต้องเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเท่านั้น

3.4 การตรวจค้นในที่สาธารณะ ให้เจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติดังนี้

3.4.1 เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำการตรวจค้นต้องแต่งเครื่องแบบ เว้นแต่
มีเหตุจำเป็นหรือเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการขึ้นไปจะไม่แต่งเครื่องแบบ
ก็ได้ แต่ต้องแจ้งยศ ชื่อ ตำแหน่งพร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวให้เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่
นั้นทราบ

3.4.2 ก่อนลงมือตรวจค้นให้เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำหน้าที่ในการตรวจ
ค้นแสดงความบริสุทธิ์ เช่น การแสดงสิ่งของที่มีอยู่ในตัว หรือให้ตรวจดูเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ใน
การตรวจค้น เป็นต้น จนเป็นที่พอใจกับเจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นแล้วจึงลงมือตรวจค้น
ต่อหน้าเจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น หรือถ้าหากบุคคลเช่นนั้นไม่ได้ หรือสถานที่นั้นไม่มี
ผู้ใดอยู่ก็ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ขอร้องมาเป็น
พยาน

3.4.3 หากเป็นกรณีตรวจค้นที่อยู่หรือสำนักงานของผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่ง
ถูกควบคุมหรือขังอยู่ให้ทำต่อหน้าบุคคลนั้น ถ้าบุคคลนั้นไม่พอใจหรือไม่สามารถมากำกับ จะต้อง
ผู้แทนหรือพยานมากำกับก็ได้ ถ้าผู้แทนหรือพยานไม่มี ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลในครอบครัวหรือ
ต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ขอร้องมาเป็นพยาน

3.4.4 ในการตรวจค้นในที่สาธารณะ ให้เจ้าพนักงานตำรวจสั่งเจ้าของหรือคนที่
อยู่ในนั้น หรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะตรวจค้นยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวก
ตามสมควรทุกประการในอันที่จะจัดการตรวจค้นนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ยอมให้เข้าไป ให้
เจ้าพนักงานตำรวจชี้แจงเหตุความจำเป็นก่อน ถ้ายังไม่ยินยอมอีก เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจ
ใช้กำลังเข้าไป ในกรณีจำเป็นจะต้องเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้ว หรือ
สิ่งกีดขวางอย่างอื่นๆ ให้ทำได้แต่จะทำให้เสียหายเกินกว่าความจำเป็นไม่ได้

3.4.5 ในการตรวจค้นต้องพยายามมิให้เกิดการเสียหายและกระจัด
กระจายเท่าที่จะทำได้

3.4.6 สิ่งของใดที่ยึดได้ ต้องให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลใน

/ครอบครัว...

ครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือพยาน แล้วแต่กรณี ดูเพื่อรับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลเช่นนั้นรับรองหรือไม่ยินยอมรับรองอย่างใดให้มีรายละเอียดปรากฏในบันทึกการตรวจค้น

3.4.7 เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นเสร็จสิ้นแล้วต้องบันทึกการตรวจค้น ณ สถานที่ตรวจค้น โดยให้ปรากฏรายละเอียดแห่งการตรวจค้นและสิ่งของที่ตรวจค้น โดยสิ่งของที่ตรวจค้นให้ห่อหรือบรรจุหีบห่อ ดีตราไว้ หรือให้ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ

3.4.8 บันทึกการตรวจค้นนั้นให้อ่านให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือ พยาน แล้วแต่กรณีฟัง แล้วให้บุคคลเช่นนั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้หากไม่ยินยอมให้บันทึกเหตุผลไว้

4. การปล่อยชั่วคราว

4.1 การวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต้องพิจารณาและสั่งอย่างรวดเร็ว ต้องพิจารณาเหตุเหล่านี้ประกอบด้วย

4.1.1 ความหนักเบาแห่งข้อหา พิจารณาอัตราโทษของความผิดที่ถูกกล่าวหา นั้น สูงหรือต่ำเพียงใด กรณีมีอัตราโทษสูงหากปล่อยชั่วคราวแล้วโอกาสที่ผู้ต้องหาจะหลบหนีมีหรือไม่

4.1.2 พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด พิจารณาจากการสอบสวน ว่า พยานหลักฐานที่พิสูจน์ความผิดที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหา นั้นมีมากน้อยเพียงใด หากปล่อยชั่วคราวแล้วโอกาสที่ผู้ต้องหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานให้เสียรูปคดีมีหรือไม่

4.1.3 พฤติการณ์ต่างๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร พิจารณาข้อเท็จจริงในการกระทำความผิดของผู้ต้องหานั้น เกิดจากการเจตนา จำเป็น ถูกบังคับ ชูเชิญให้กระทำความผิด หรือกระทำโดยประมาท

4.1.4 เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด ผู้ร้องขอประกันมีความน่าเชื่อถือเพียงใด โดยให้ดูความถูกต้องของเอกสาร เช่น บัตรประจำตัว หรือหนังสือรับรองตำแหน่งหน้าที่ว่าถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นฉบับจริงหรือไม่ ยศ ชื่อ สกุล ตำแหน่งหน้าที่ ในบัตรประจำตัว กับที่ระบุในหนังสือรับรองถูกต้องตรงกันหรือไม่ หากไม่ตรงกันมีหนังสือใดมารับรองประกอบหรือไม่ หากเป็นกรณีหลักทรัพย์ นำเชื่อว่าผู้ร้องขอประกันเป็นเจ้าของหลักทรัพย์หรือไม่ หากเป็นกรณีรับมอบอำนาจมีหลักฐานการมอบอำนาจถูกต้องหรือไม่

/4.1.5 ผู้ต้องหา...

4.1.5 ผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือไม่

4.1.6 ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมี

เพียงใดหรือไม่

4.2 ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราว จะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราว หรือกำหนดเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อป้องกันภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราวก็ได้ แต่จะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติเกินความจำเป็นแก่กรณีมิได้

4.3 การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้อันมีเหตุหนึ่งเหตุใดดังนี้

4.3.1 ผู้ต้องหาจะหลบหนี

4.3.2 ผู้ต้องหาจะไม่ยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

4.3.3 ผู้ต้องหาจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น

4.3.4 ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ

4.3.5 การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อ

การสอบสวนของเจ้าพนักงาน

4.4 คำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหา และผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว โดยให้ปฏิบัติดังนี้

4.4.1 ให้พนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องหรือพนักงานสอบสวนเวร รับแจ้ง คำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวพร้อมเหตุผลให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบ โดยเร็ว

4.4.2 บันทึกคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวพร้อมเหตุผล ไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี และให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน

4.4.3 สำเนาบันทึกเสนอสัญญาประกันซึ่งปรากฏคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว พร้อมเหตุผลหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวและเหตุผล มอบให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยเร็ว

4.5 ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 5 ปีขึ้นไป ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมี

ประกัน...

ประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนคดีอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือ มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

4.6 การเรียกประกัน หรือหลักประกัน จะเรียกจนเกินควรแก่กรณีไม่ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ ข้อบังคับของประธาน ศาลฎีกาแล้วแต่กรณี

4.7 ในสัญญาประกันจะกำหนดภาระหน้าที่หรือเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว หรือผู้ประกันต้องปฏิบัติเกินความจำเป็นไม่ได้เช่น การนัดหมายให้มารายงานกับพนักงาน , สอบสวนบ่อยครั้ง จนผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกันไม่สามารถจะทำการงานอย่างอื่นได้ ตามปกติ เป็นต้น

4.8 ในกรณีที่มีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนโดยมีการวางเงินมัด หรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกัน และยังไม่ได้รับคืน ผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง สามารถยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการหรือศาล ขอให้ถือเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นหลักประกัน ต่อไป เมื่อพนักงานอัยการหรือศาลเห็นสมควรอนุญาตแล้ว พนักงานอัยการหรือศาลจะแจ้ง พนักงานสอบสวนให้ส่งหลักประกันดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนรับดำเนินการส่งหลักประกัน นั้นให้พนักงานอัยการหรือศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้รวมถึงกรณีการ ปล่อยชั่วคราวโดยมีบุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันด้วย

4.9 หากความปรากฏต่อมา หรือเนื่องจากกลฉ้อฉลหรือผิดหลง ปรากฏว่า สัญญาประกันต่ำไป หรือหลักประกันไม่เพียงพอ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสม ให้ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น หรือเรียกหลักประกันเพิ่ม หรือให้ดีกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นหรือหากภายหลัง มีคำสั่งปล่อยชั่วคราวแล้ว พฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป เช่น คดีที่มีการชดใช้ค่าเสียหายจน เป็นที่พอใจกับผู้เสียหาย และผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีกับผู้ต้องหาแล้ว เป็นต้น ให้ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งลดหลักประกันได้ตามที่เห็นสมควร

5. การสอบสวน

5.1 พนักงานสอบสวนต้องรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อ ประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัว

/ผู้กระทำผิด.

ผู้กระทำความผิด และพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม

5.2 เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาไว้ในแบบพิมพ์บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา สำหรับข้อความตรงบรรทัด "เจ้าพนักงานได้แจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าต้องหาว่า....." ให้ขีดฆ่าข้อความ "ข้าพเจ้าต้องหาว่า....." ออก แล้วให้ข้อความ "มีผู้กล่าวหาว่า....." แทน จากนั้นให้ระบุข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่ผู้กล่าวหาได้กล่าวหา โดยไม่ต้องแจ้งข้อหา(ฐานความผิด) ให้ผู้ต้องหาทราบแต่อย่างใด เมื่อมีหลักฐานตามสมควรพอเชื่อได้ว่าผู้ต้องหานั้นได้กระทำความผิดจึงแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องให้อำนาจผู้ต้องหาที่จะแก้ข้อหาและแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้

5.3 เมื่อมีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่มีการออกหมายจับ แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับได้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 71 พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับทันที ถ้าขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการ ในการนี้ให้พนักงานสอบสวนลงรายงานบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีเพื่อเป็นหลักฐานโดยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหา หากขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ก็ให้มีข้อความนี้ต่อท้ายดังนี้ "เนื่องจากขณะนี้เป็นเวลาศาลปิด/ใกล้จะปิดทำการ พนักงานสอบสวนจึงนัดหมายให้ นาย/นาง/น.ส.....ผู้ต้องหา ในคดีอาญาหรือคดีจราจรที่.....ไปศาล.....เพื่อขอให้ศาลออกหมายจับ นาย/นาง/น.ส.....ในวันที่.....เวลา.....น. นาย/นาง/น.ส.....ได้ทราบคำสั่งของพนักงานสอบสวนแล้วยืนยันว่า จะไปศาลตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน" จากนั้นให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้ โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะจับผู้ต้องหา

/ได้โดย .....

ได้โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราว หรือควบคุมตัวผู้ต้องหา นั้น หากกรณีไม่ใช่เวลา
ที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ เมื่อพนักงานสอบสวนให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออก
หมายจับ หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาดำเนินคดีตาม
ข้อกล่าวหาที่ได้แจ้งข้อหา นั้น โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่สามารถจับได้โดยไม่ต้องมี
หมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวได้

แต่กรณีดังกล่าวข้างต้นหากพนักงานสอบสวนเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะออก
หมายจับผู้ต้องหาได้ ตาม ป.วิอาญา มาตรา 71 หลังจากแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว พนักงาน
สอบสวนจะจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาไม่ได้ การบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาในรายงานบันทึก
ประจำวันเกี่ยวกับคดี บันทึกพนักงานสอบสวน หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน
ให้พนักงานสอบสวนบันทึกให้ปรากฏข้อความว่า "แจ้งข้อหา (ฐานความผิด) ให้ผู้ต้องหาทราบ
แล้ว จะได้สอบสวนต่อไปโดยไม่มี การจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาแต่อย่างใด" ห้ามมิให้บันทึกว่า
"แจ้งข้อหา (ฐานความผิด) ให้ผู้ต้องหาทราบแล้วปล่อยตัวไป" เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจผิด
ว่ามีการจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหา นอกจากนั้น ในกรณีนี้พนักงานสอบสวนไม่ต้องแจ้งสิทธิ
ตาม ป.วิ อาญา มาตรา 7/1 เพราะผู้ต้องหาที่ถูกแจ้งข้อหาในกรณีนี้ ไม่ใช่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา
ซึ่งถูกควบคุมหรือขัง และไม่ต้องทำบันทึกการควบคุมประกอบสำนวนการสอบสวนแต่อย่างใด

5.4 การถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำ หรือจัดให้ทำ
การใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดย
มิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหา นั้น ก่อนถามคำให้การให้
พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิตามมาตรา 134/4 วรรคหนึ่ง ให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่า "ผู้ต้องหา
มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยาน
หลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ต้องหามีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการ
สอบสวน" การจัดหาทนายความให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวงและในเงื่อนไข ดังนี้

(1) นับตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547 เป็นต้นมา ในคดีที่มีอัตราโทษ
ประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหามีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อน
/เริ่มถาม...

เริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้

(2) นับตั้งแต่วันที่ 22 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการทนายความให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้

ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้ปรากฏไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหาครบบริบท "และได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วยว่า..." ในส่วนที่ผู้ต้องหาแจ้งสิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวนนั้น หลังจากแจ้งข้อความตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ดังกล่าวแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสอบถามผู้ต้องหาว่า ผู้ต้องหาประสงค์ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนหรือไม่ หากต้องการก็ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งผู้ต้องหาไว้วางใจมาเข้าฟังการสอบสวนด้วย หากไม่ต้องการก็ให้บันทึกไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหา

เมื่อได้จัดหาทนายความให้แก่ผู้ต้องหาดังกล่าวแล้ว กรณีจำเป็นเร่งด่วน หากทนายความไม่อาจมาพบผู้ต้องหาได้ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานสอบสวนทราบ หรือแจ้งแต่ไม่มาพบผู้ต้องหาภายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนผู้ต้องหาไปได้โดยไม่ต้องรอทนายความ แต่พนักงานสอบสวนต้องบันทึกเหตุนี้ไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

การสอบสวนผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

5.5 ให้พนักงานสอบสวนบันทึกรายชื่อของพยานบุคคลทั้งหมดพร้อมที่อยู่หรือสถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นที่ใช้ในการติดต่อพยานเหล่านั้นไว้ในสมุดคุมพยาน ประจำที่ทำการของพนักงานสอบสวน และเก็บไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน

กรณีสอบสวนโดยคณะพนักงานสอบสวน ให้หัวหน้าคณะพนักงานสอบสวนจัดการให้บันทึกรายชื่อของพยานบุคคลทั้งหมด พร้อมที่อยู่หรือสถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นที่ใช้ในการติดต่อพยานเหล่านั้นไว้ในสมุดคุมพยาน ประจำที่ทำการของพนักงานสอบสวนซึ่งรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษลงในระบบการดำเนินคดีอาญาไว้ทำการสอบสวนคดีนั้นๆ

6. แบบบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา บันทึกการจับกุม บันทึกการตรวจค้นและ
บัญชีทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้นตาม ป.วิอาญา มาตรา 92(4) ได้เป็นไปตามตัวอย่างที่แนบมา
พร้อมหนังสือนี้

จึงให้แจ้งพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ในปกครองทราบ เพื่อเป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(โกวิท วาตะ)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

๕๒

ส่วนราชการ ดร. โทร/โทรสาร 0-2287-3126

ที่ 0029.841/ว 0094 วันที่ 31 ตุลาคม 2551

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบ.ช., ผบก.ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามที่ตร. มีหนังสือที่ 0007.24/1041 ลง 24 ม.ค. 2545 แจ้งแนวทางให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ถือปฏิบัติ กรณีคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาคดีอาญา เนื่องจาก
หนังสือดังกล่าวได้สั่งการไว้เป็นเวลานานแล้ว ประกอบกับปัจจุบันมีคนต่างด้าวเดินทางเข้ามา
ในราชอาณาจักรเพิ่มมากขึ้นทุกปี คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาอาจเป็นผู้เสียหายหรือถึงแก่ความตายหรือ
เป็นผู้ต้องหาคดีอาญา นอกจากนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ป.อาญา ม.24 วรรคแรก เปลี่ยนแปลงหลักการกรณี
ต้องโทษกักขัง ให้ดำเนินการกักตัวไว้ในสถานที่กักขังซึ่งกำหนดไว้อันมิใช่เรือนจำ สถานีตำรวจหรือสถานที่
ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน โดยกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดสถานที่กักขังของกรมราชทัณฑ์เป็น
สถานที่กักตัวผู้ต้องโทษเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายแล้ว และตามอนุมัติ ตร.ท้ายหนังสือ วร. ที่ 0002.41/3595
ลงวันที่ 10 ต.ค. 2546 ให้ปรับปรุงแนวทางตามหนังสือ ตร.ที่ 0007.24/1041 ลง 24 ม.ค. 2545 จึงสมควร
กำหนดแนวทางที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา
เสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ฉะนั้น จึงให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ กรณีคนต่างด้าวเดินทางเข้ามา
ในราชอาณาจักรเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาคดีอาญาถือปฏิบัติ ดังนี้

1. กรณีคนต่างด้าวเป็นผู้เสียหายในคดีอุกฉกรรจ์หรือถึงแก่ความตายโดยผิดธรรมชาติ

ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนดำเนินการรวบรวม
รายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่เป็นผู้เสียหายหรือผู้ตายแล้วแต่กรณี โดยให้ปรากฏชื่อ ชื่อสกุล (ภาษาไทย
และภาษาอังกฤษ) วันเดือนปีเกิด อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ เผศ หมายเลขหนังสือเดินทาง ภูมิลาเนา
การเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเมื่อวันเดือนปีใด โดยทางใด วันเดือนปีที่เกิดเหตุหรือพบศพ พฤติการณ์
แห่งคดีหรือเหตุแห่งการตาย แล้วรายงานตามแบบ "รายงานคนต่างด้าวเป็นผู้เสียหายในคดีอุกฉกรรจ์หรือถึง
แก่ความตายโดยผิดธรรมชาติ" (แบบที่ 1) พร้อมส่งภาพถ่ายศพ จำนวน 3 ภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือศพ จำนวน
3 ชุด และสำเนาหนังสือเดินทาง จำนวน 1 ชุด ไปยัง ตท. ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ทราบเหตุดังกล่าว
เพื่อแจ้งให้สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล และสำนักงานกลางตำรวจสากลของประเทศที่คนต่างด้าวเป็น
ผู้เสียหายหรือถึงแก่ความตายทราบ

2. กรณีคนต่างด้าว...

2. กรณีคนต่างด้าวเป็นผู้ต้องหา

2.1. เมื่อคนต่างด้าวกระทำความผิดอาญาและถูกจับกุมตัวดำเนินคดี

2.1.1 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน

ดำเนินการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องหา โดยให้ปรากฏ ชื่อ ชื่อสกุล(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) วันเดือนปีเกิด อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ เพศ หมายเลขหนังสือเดินทาง ภูมิลำเนา การเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเมื่อวันเดือนปีใด โดยทางใด วันเดือนปีที่ถูกจับกุม ข้อหาหรือฐานความผิด สถานที่จับกุม และพฤติการณ์แห่งคดี แล้วรายงานตามแบบ "รายงานคนต่างด้าวกระทำความผิดอาญาและถูกจับกุมตัวดำเนินคดี" (แบบที่ 2) พร้อมส่งภาพถ่ายผู้ต้องหาจำนวน 3 ภาพ พิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา จำนวน 3 ชุด ลำเนาหนังสือเดินทาง จำนวน 1 ชุด และสำเนาบันทนาการจับกุมจำนวน 1 ชุด ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่มาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน ไปยังหน่วยงานดังต่อไปนี้

2.1.1.1 สดม. เพื่อดำเนินการตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยสถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางให้ส่งไปที่ ศสส.สดม. ส่วนสถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคให้ส่งไปที่ ศสส.สดม. หรือด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้ที่สุด

2.1.1.2 ตท. เพื่อแจ้งให้สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล และสำนักงานกลางตำรวจสากลของประเทศที่ผู้ต้องหาเป็นสัญชาติทราบ รวมทั้งตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้ต้องหา

2.1.2 ถ้าปรากฏว่าผู้ต้องหาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนมาก่อนถูกจับกุม ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสืออายัดตัวผู้ต้องหาไปยังเรือนจำ และสถานีตำรวจท้องที่ที่เรือนจำนั้นตั้งอยู่ และดำเนินคดีตาม ม.81 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 แต่ถ้าผู้ต้องหาได้รับการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและการอนุญาตยังไม่สิ้นสุดไม่ต้องอายัดตัวผู้ต้องหา เว้นแต่พฤติการณ์และการกระทำของผู้ต้องหาจะมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ตาม ม.12(3) (7) และ(8) แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 แล้วให้รีบแจ้ง สดม.ทราบ โดยในส่วนกลางให้แจ้งที่ ศสส.สดม. ในส่วนภูมิภาคให้แจ้งที่ ศสส.สดม. หรือด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีที่ตั้งอยู่ใกล้ที่สุด เพื่อดำเนินการตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

2.2 การติดตามผลคดีและการรายงานผลคดีถึงที่สุด

2.2.1 กรณีคนต่างด้าวต้องหาคดีอาญา และศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกโดยไม่รอลงอาญา (เว้นแต่ความผิดหลุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท) ในระหว่างคนต่างด้าวถูกจำคุกตามคำพิพากษาให้พนักงานสอบสวนเจ้ารองคดีรับรายงานผลคดีไปยัง สดม. โดยในส่วนกลางให้ส่งที่ ศสส.สดม. ในส่วนภูมิภาคให้ส่งที่ ศสส.สดม.หรือด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีที่ตั้งอยู่ใกล้ที่สุด

เมื่อคนต่างด้าว...

เมื่อคนต่างด้าวพ้นโทษแล้ว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบ การสอบสวน ดำเนินการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่พ้นโทษ โดยให้ปรากฏ ชื่อ ชื่อสกุล (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ เพศ ผลคดีของศาล หมายเลขคดีดำ หมายเลขคดีแดง วันเดือนปีที่พิพากษา ฐานความผิดที่ลงโทษ และได้รับโทษอย่างไร จากนั้นส่งตัวคนต่างด้าวไปยัง สตม. สำหรับในส่วนกลางให้ส่งที่ ศสส.สตม. ในส่วนภูมิภาคให้ส่งที่ ศสส.สตม. หรือด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีที่ตั้งอยู่ใกล้ที่สุด โดยส่งตัวคนต่างด้าวไปพร้อมกับหนังสือเดินทางหรือสำเนาหนังสือเดินทางและรายงานตามแบบ "ขอส่งตัวคนต่างด้าวและรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวถูกดำเนินคดีถึงที่สุดแล้วมาเพื่อดำเนินการตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522" (แบบที่3)

2.2.2 กรณีคนต่างด้าวต้องหาคดีอาญา และศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้กักขังหรือกักขังแทนค่าปรับ (เว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน ดำเนินการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่ถูกกักขัง โดยให้ปรากฏ ชื่อ ชื่อสกุล (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ เพศ ผลคดีอาญาของศาล หมายเลขคดีดำ หมายเลขคดีแดง วันเดือนปีที่พิพากษา ฐานความผิดที่ศาลลงโทษ และได้รับโทษอย่างไร แล้วรายงานตามแบบ "ขอส่งรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวถูกกักขังหรือกักขังแทนค่าปรับ มาเพื่อดำเนินการตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522"(แบบที่ 4) พร้อมกับส่งหนังสือเดินทางหรือสำเนาหนังสือเดินทางไปให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่สถานกักขังของกรมราชทัณฑ์ตั้งอยู่ เพื่อรวบรวมไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้น หลังจากคนต่างด้าวพ้นโทษกักขังแล้ว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่สถานกักขังของกรมราชทัณฑ์ตั้งอยู่รับตัวคนต่างด้าวที่พ้นโทษส่ง สตม. ในการส่งตัวคนต่างด้าวให้ ผบก.น. หรือ ผบก.ภ.จว. ที่สถานกักขังของกรมราชทัณฑ์ตั้งอยู่ สนับสนุนการส่งตัวคนต่างด้าวที่พ้นโทษแล้ว โดยในส่วนกลาง ให้ส่งที่ ศสส.สตม. ในส่วนภูมิภาคให้ส่ง ศสส. สตม. หรือด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีที่ตั้งอยู่ใกล้ที่สุด ในการส่งตัวคนต่างด้าวดังกล่าว ให้ส่งพร้อมแบบรายงานแบบที่ 4 ดังกล่าวข้างต้น

2.2.3 กรณีคนต่างด้าวต้องหาคดีอาญา และคดีถึงที่สุด โดยศาลพิพากษายกฟ้อง พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ หรือคนต่างด้าวชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่เจ้าพนักงานเปรียบเทียบ หรือคนต่างด้าวกระทำความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท.

2.2.3.1 ในกรณีที่การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวสิ้นสุด และคนต่างด้าวยังไม่ถูกดำเนินคดีในความผิดฐานเป็นบุคคลต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรโดยการอนุญาตสิ้นสุด อันเป็นความผิดตาม ม.81 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนดำเนินคดีกับคนต่างด้าวในความผิดฐานดังกล่าว หลังจากคดีถึงที่สุดแล้ว จึงให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 2.2.1 หรือ 2.2.2 แล้วแต่กรณี

2.2.3.2 ในกรณี...

2.2.3.2 ในกรณีที่การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวยังไม่สิ้นสุด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนปล่อยตัวคนต่างด้าวไป เว้นแต่พฤติการณ์และการกระทำของคนต่างด้าวที่ต้องหาคดีอาญาและคดีถึงที่สุด มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตาม ม.12(3) (7) และ (8) แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 และได้รับแจ้งว่าผู้ต้องหาถูกเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 2.2.1

2.2.4 กรณีที่มีการจับกุมคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว หรือกัมพูชา ซึ่งกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ฐานเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ดำเนินการผลักดันออกนอกราชอาณาจักรโดยไม่ต้องดำเนินคดีตามหนังสือ ตร.ที่ 0022.122/1670 ลงวันที่ 11 ธ.ค.2541 ซึ่งออกตามประกาศกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่.11) ลงวันที่ 2 มี.ย.2541 โดยให้ผู้จับกุมคนต่างด้าวที่ถูกจับกุมดังกล่าวไปยัง สดม. สำหรับในส่วนกลางให้ส่งที่ ศสส.สดม. ในส่วนภูมิภาคให้ส่งที่ ศสส.สดม. หรือด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีที่ตั้งอยู่ใกล้ที่สุด โดยให้ส่งคนต่างด้าวไปพร้อมกับบันทึกการจับกุมและแบบรายงาน "ขอส่งตัวคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมาเพื่อดำเนินการผลักดันออกไปนอกราชอาณาจักร (กรณีสัญชาติพม่า ลาว หรือกัมพูชา)" (แบบที่ 5)

2.2.5 กรณีที่คนต่างด้าวกระทำความผิดและการดำเนินคดียังไม่ถึงที่สุด แต่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

2.2.5.1 ในกรณีที่การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวสิ้นสุดมาก่อนถูกจับกุมและคนต่างด้าวยังไม่ถูกดำเนินคดีในความผิดฐาน เป็นบุคคลต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรโดยการอนุญาตสิ้นสุด อันเป็นความผิดตาม ม.81 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนดำเนินคดีกับคนต่างด้าวในความผิดฐานดังกล่าว หลังจากคดีถึงที่สุดแล้วจึงให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 2.2.1 หรือ 2.2.2 แล้วแต่กรณี

2.2.5.2 ในกรณีที่การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวยังไม่สิ้นสุด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนปล่อยตัวคนต่างด้าวไป เว้นแต่พฤติการณ์และการกระทำของคนต่างด้าวที่ต้องหาคดีอาญาและคดีถึงที่สุด มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตาม ม.12(3) (7) และ (8) แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 และได้รับแจ้งว่าผู้ต้องหาถูกเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 2.2.1

ทั้งนี้ การรายงานและการนำตัวคนต่างด้าวดังกล่าวตามข้อ 1 และ 2 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับดำเนินการโดยเร็ว

3.กรณีพนักงานสอบสวนส่งสัยหนังสือเดินทางเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ ให้ตรวจสอบโดยตรง
กับสถานเอกอัคร...

กับสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลของคนต่างด้าวที่ประจำอยู่ในประเทศไทย ตามแบบที่ 6 แล้วแจ้งให้
ตท. ทราบเพิ่มเติมตามข้อ 1

ในกรณีที่มีปัญหาในการติดต่อประสานงานกับสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุล ให้แจ้ง
ตท. เป็นผู้ดำเนินการแทน

4. เมื่อพนักงานสอบสวน หรือ ตท. (ในกรณีที่ได้รับรายงานตามข้อ 1,3) พิจารณาแล้วเห็นว่า
มีความจำเป็นต้องสกัดกั้นการเข้า - ออกราชอาณาจักรของผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา ให้รีบแจ้งรายละเอียดโดย
ใบปรากฏชื่อ ชื่อสกุล (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ เพศ หมายเลขหนังสือเดินทาง
และเหตุผลความจำเป็นในการสกัดกั้นให้ สตม. ทราบเป็นหนังสือ และให้ สตม. ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
โดยทันที

5. กรณีที่มีการยึดหนังสือเดินทางของผู้ต้องหาไว้เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประโยชน์ในทาง
สอบสวน หลังจากพนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่าหมดความจำเป็นในการยึดไว้แล้ว ให้รีบส่งหนังสือ
เดินทางของผู้ต้องหาคืนให้สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลของผู้ต้องหาที่ประจำอยู่ในประเทศไทย หาก
ไม่มีสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลประจำอยู่ในประเทศไทย ให้นำส่ง สตม. เพื่อเก็บรักษาไว้และคืน
ให้กับเจ้าของหนังสือเดินทางต่อไป

6. กรณีที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำ
สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลต่าง ๆ ประจำประเทศไทย ขอให้ควบคุมตัวคนต่างด้าว โดยอ้างว่า
ยกเลิกหนังสือเดินทางหรืออ้างว่าเป็นบุคคลที่ทางการประเทศนั้น ๆ ต้องการตัว ก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ ให้
เสนอเรื่องผ่าน ตท. เพื่อตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประมวลเสนอ คร. เพื่อสั่งการเป็น
กรณี ๆ ไป

7. กรณีที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งพบหรือมีข้อมูลว่าคนต่างด้าวรายใดมีลักษณะต้องห้าม
อย่างใดอย่างหนึ่งตาม ม.12 แห่งพ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้หน่วยงานนั้นรวบรวมข้อมูลตลอดจน
พฤติการณ์ที่มีลักษณะต้องห้ามแล้วรีบแจ้งไปยังหน่วยงาน ดังนี้

7.1 กรณีมีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าการค้ายาเสพติด ให้แจ้งไปยัง บช.ปส.

7.2 กรณีมีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก หรือ
การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรือประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้แจ้งไปยัง บช.ก.

7.3 กรณีมีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้าย ให้
เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ให้แจ้งไปยัง ส.

7.4 กรณีมีพฤติการณ์ที่นอกเหนือจากข้อ 7.1 - 7.3 ให้แจ้งไปยัง สตม.

หลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้นได้รับข้อมูลแล้ว ให้รีบดำเนินการตรวจสอบข้อมูลตลอด

จนพฤติการณ์...

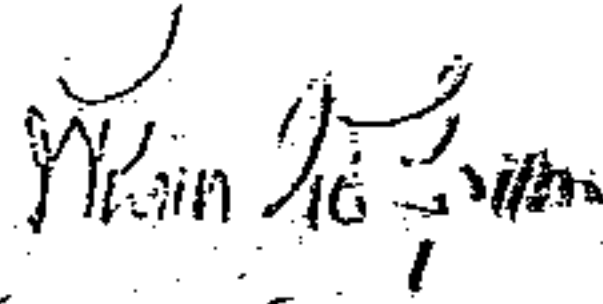
จนพฤติการณ์ของคนต่างด้าวเพิ่มเติม หากพบว่าคนต่างด้าวดังกล่าวมีพฤติการณ์และการกระทำที่มีลักษณะ
ต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตาม น.12 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ให้รีบแจ้งไปยัง สดม. เพื่อพิจารณา
ว่าบุคคลต่างด้าวผู้นั้นมีพฤติการณ์ต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรหรือไม่

8. การสั่งการใดที่ขัดหรือแย้งกับแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือนี้ ให้ปฏิบัติตามหนังสือนี้แทน

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากมีข้อร้องเรียนให้ประสานงานกับ สดม. หรือ

ศท. โดยตรง

พล.ต.อ.

(พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)

ผบ.ตร.

แบบที่ ๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร./โทรสาร .....
 ที่ ..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานคนต่างด้าวเป็นผู้เสียหายในคดีอุกฉกรรจ์หรือถึงแก่ความตายโดยผิดธรรมชาติ
 เรียบน ผบก.ตท.

ด้วย.....(สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน).....ได้รับแจ้งเหตุคนต่างด้าว
 เป็นผู้เสียหายในคดีอุกฉกรรจ์หรือถึงแก่ความตายโดยผิดธรรมชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชื่อ- ชื่อสกุล ของผู้เสียหายหรือผู้ตาย.....(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ).....

๒. วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
 เชื้อชาติ..... เพศ.....หมายเลขหนังสือเดินทาง .....

๓. ภูมิลำเนา .....

๔. เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร วันที่.....โดย.....
 เที่ยวบิน.....

๕. วันเดือนปีที่เกิดเหตุหรือสาเหตุ.....

๖. พฤติการณ์แห่งคดีหรือสาเหตุแห่งการตาย.....

๗. เอกสารที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

☐ ภาพถ่ายศพ จำนวน ๓ ภาพ

☐ พิมพ์ลายนิ้วมือ จำนวน ๓ ชุด

☐ สำเนาหนังสือเดินทาง จำนวน ๑ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง...(หน.สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)

แบบที่ ๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน) โทร./โทรสาร .....
ที่ ..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานคนต่างด้าวกระทำความผิดและถูกจับกุมตัวดำเนินคดี

เรียน ผบช.สตม./ผบก.ตท.

ด้วย.....(สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน).....ได้รับแจ้งเหตุคนต่างด้าวกระทำความผิดอาญา ปรากฏรายละเอียดดังนี้

๑. ชื่อ - ชื่อสกุล ของผู้เสียหายหรือผู้ตาย.....(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ).....
๒. วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
เชื้อชาติ..... เพศ.....หมายเลขหนังสือเดินทาง .....
๓. ภูมิลำเนา .....
๔. เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร วันที่.....โดย.....
เที่ยวบิน.....
๕. วันเดือนปีที่ถูกจับกุม.....
๖. ข้อหาหรือฐานความผิด.....
๗. สถานที่จับกุม.....
๘. พฤติการณ์แห่งคดี.....

๙. เอกสารที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

☐ ภาพถ่ายผู้ต้องหา จำนวน ๓ ภาพ	☐ พิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา จำนวน ๓ ชุด
☐ สำเนาหนังสือเดินทาง จำนวน ๑ ชุด	☐ สำเนาบันทึกลับจับกุม จำนวน ๑ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง...(หน.สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)

แบบที่ ๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีดำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน โทร./โทรสาร .....

ที่ ..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอส่งตัวคนต่างด้าวและรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวถูกดำเนินคดีถึงที่สุดแล้ว มาเพื่อดำเนินการ

ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒

เรียน .....(รอง ผบก.ศสส.สตร. หรือ หน.ด้าน ตม.).....

ด้วย.....(สถานีดำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)... ขอแจ้งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวถูกดำเนินคดีอาญา ดังนี้

๑. ชื่อ - สกุล.....(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ).....
อายุ.....ปี สัญชาติ..... เชื้อชาติ.....เพศ.....

๒. ผลคดี ศาล.....พิพากษาคดีหมายเลขดำที่...../
คดีหมายเลขแดงที่...../.....วันเดือนปีที่พิพากษา.....ฐานความผิดและโทษที่ได้รับ.....
(ระบุฐานความผิดที่ได้รับ และโทษที่ได้รับ เช่น จำคุก , ปรับ , กักขัง ฯลฯ โดยละเอียด).....

๓. (สถานีดำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน).....ขอส่งตัวคนต่างด้าวตาม
ข้อ ๑ มายังท่านเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป พร้อมนี้ได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้วดังนี้

๓.๑ หนังสือเดินทาง / สำเนาหนังสือเดินทาง ประเทศ..... หมายเลข.....

๓.๒ สำเนาหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด/สำเนาหมายปล่อย/สำเนาหมายกักขัง/สำเนาพิ
พ้อง / สำเนาคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการพร้อมความเห็นทางคดี / สำเนาใบเสร็จการเสียค่าปรับชั้นศาล
หรือชั้นพนักงานสอบสวน / สำเนาประจำวันของพนักงานสอบสวนกรณีผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ (แล้วแต่
กรณี)

๓.๓ ใบราชทัณฑ์ ๒๕ (ร.ท.๒๕)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง...(หน.สถานีดำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)

แบบที่ ๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน โทร./โทรสาร .....
ที่ ..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอส่งรายละเอียดเกี่ยวกับคนต่างด้าวถูกกักขังหรือกักขังแทนค่าปรับมาเพื่อดำเนินการตาม พ.ร.บ.
คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒

เรียน .....(หัวหน้าสถานีตำรวจที่สถานกักขังของกรมราชทัณฑ์ตั้งอยู่).....

ด้วย.....(สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)... ขอแจ้งข้อมูลรายละเอียด
เกี่ยวกับคนต่างด้าวถูกดำเนินคดีอาญา ดังนี้

๑.ชื่อ - สกุล.....(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ).....
อายุ.....ปี สัญชาติ..... เชื้อชาติ.....เพศ.....
๒.ผลคดี ศาล.....พิพากษาคดีหมายเลขดำที่...../
คดีหมายเลขแดงที่...../.....วันเดือนปีที่พิพากษา.....ฐานความผิดและโทษที่ได้รับ.....
(ระบุฐานความผิดที่ได้รับ และโทษที่ได้รับ เช่น จำคุก , ปรับ , กักขัง ฯลฯ โดยละเอียด).....

๓. (สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน).....ขอส่งตัวคนต่างด้าวตาม
ข้อ ๑ มายังท่านเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป พร้อมนี้ได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้วดังนี้

- ๓.๑ หนังสือเดินทาง / สำเนาหนังสือเดินทาง ประเทศ..... หมายเลข.....
- ๓.๒ สำเนาหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด/สำเนาหมายปล่อย/สำเนาหมายกักขัง/สำเนาคำฟ้อง
- ๓.๓ ใบราชทัณฑ์ ๒๕ (ร.ท.๒๕)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง...(หน.สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)

แบบที่ ๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน โทร./โทรสาร .....

ที่ ..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอส่งตัวคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมาเพื่อดำเนินการผลักดันออกไปนอกราชอาณาจักร
(กรณี สัญชาติพม่า . ลาว หรือกัมพูชา)

เรียน .....(รอง ผบก.ศสส.สตร. หรือหน.ด้าน ตม.).....

ด้วย.....(สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่จับกุม)... ได้จับกุมบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาใน
ราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต จำนวน.....คน ดังนี้

๑. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
๒. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
๓. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
๔. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
๕. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....

.....(สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)...ขอส่งตัวคนต่างด้าวดังกล่าว
ข้างต้น มายังท่านเพื่อดำเนินการผลักดันออกไปนอกราชอาณาจักร พร้อมนี้ได้แนบสำเนานบันทึกจับกุมของ
คนต่างด้าวที่ถูกจับกุมมาด้วยแล้ว จำนวน.....แผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง...(หน.สถานีตำรวจ/หน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวน)

แบบที่ ๖

No. (เลขที่หนังสือ)

(ชื่อและที่อยู่หน่วยงาน ผู้ส่ง)

(วัน เดือน ปี ที่ออกหนังสือ)

The Consul

(ที่อยู่สถานทูต ผู้รับ)

Dear Sir/Madam,

Please be informed that on ... (วัน เดือน ปี ที่จับกุม) ..... (ชื่อ-ชื่อสกุล ของผู้ต้องหา)
 .....(สัญชาติ)....., passport no. ....(เลขที่หนังสือเดินทาง).....was
 arrested on charge of.....(ข้อหา).....

We would like to request your assistance to verify the a/m passport
 whether it is genuine or not.

Please accept, the renewed assurances of my high consideration.

Sincerely yours,

(ยศ)

(ชื่อ - ชื่อสกุล)

(ตำแหน่ง , สังกัด)

บันทึกข้อความ

รับ ๖-๗
วันที่ ๑๕/๑๒/๕๕
เลขที่ ๑๔๕๓๔

ส่วนราชการ ตร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๑๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๕๒ ๗๔๔๔

ที่ ๐๐๐๗.๒๒/๕๕ ๗

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติกรณีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเสียชีวิตในประเทศไทย

เรียน ผบ.ตร.

จชต., รอง ผบ.ตร. และ ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า
เพื่อโปรดทราบ

ผบช.หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดให้การดูแลความปลอดภัยและให้บริการนักท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อ
รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ และเพื่อส่งเสริมการนำรายได้เข้าประเทศ ๒ ล้านล้านบาท โดย
มอบหมายให้ ตร. เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนักท่องเที่ยว นั้น

ด้วยปรากฏว่าที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะของนักท่องเที่ยว
และลักษณะอื่น ๆ เช่น ลงทุนและ/หรือเข้ามาทำนกออยู่ในประเทศไทยเพื่อทำธุรกิจหรือใช้ชีวิตบั้นปลายในประเทศ
ไทยอยู่เป็นจำนวนมากกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ และเมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเสียชีวิตไม่ว่าจะโดยอุบัติเหตุหรือ
ถูกกระทำให้เสียชีวิต หน่วยต่างๆ ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย มีมาตรฐานที่ชัดเจนเป็นสากลได้รับการยอมรับ จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
เสียชีวิต ดังนี้

๑. เมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเสียชีวิตในลักษณะผิดธรรมชาติ ให้พนักงานสอบสวนท้องที่
ที่พบศพรวบรวมรายละเอียดให้ปรากฏชื่อ ชื่อสกุล(ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)วัน เดือน ปีเกิด อายุ สัญชาติ
เชื้อชาติ หมายเลขหนังสือเดินทาง วันเดือนปีและสถานที่ที่พบศพ รวมทั้งพฤติการณ์แห่งคดีหรือเหตุที่เสียชีวิต
รายงานหัวหน้าสถานีตำรวจทราบทันที พร้อมประสานกับ สตม. หรือ ตม.จว. หรือ คำน. ตม. และ ทท.ในพื้นที่
เพื่อให้รับทราบและอำนวยความสะดวก ตลอดจนการตรวจสอบรายละเอียดสถานภาพการเดินทางเข้า-ออกตาม
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ ในเบื้องต้นก่อน

๒. ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแจ้ง ตท.ทราบอย่างเป็นทางการโดยเร็วที่สุดไม่เกิน ๒๔ ชม.รวมทั้ง
ประสานกับสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล และ สตม.ไปในคราวเดียวกัน เพื่อทราบรายละเอียดการ
เคลื่อนย้ายศพกลับไปประกอบพิธีในประเทศนั้น ๆ

๓. ให้ สตม.รับผิดชอบตรวจสอบการเดินทาง เข้า-ออก และสถานภาพการอยู่ในราชอาณาจักรว่าเป็น
นักท่องเที่ยวหรือเข้ามาเพื่อทำงาน หรือประกอบธุรกิจ มีครอบครัวและ/หรือใช้ชีวิตบั้นปลายอยู่ในประเทศไทย
แล้วแจ้งพนักงานสอบสวนในท้องที่เกิดเหตุ และ ตท.ทราบโดยเร็วที่สุด

๔. กรณีเข้ามาเพื่อทำงาน เพื่อประกอบธุรกิจ มีครอบครัวและ/หรือใช้ชีวิตบั้นปลายอยู่ในประเทศ
ไทยให้เป็นหน้าที่ของ สตม. แจ้งนายจ้าง สามี ภรรยา เพื่อแจ้งข้อมูลให้ครอบครัวผู้เสียชีวิตในต่างประเทศทราบ

หากกรณีเข้ามาเพื่อท่องเที่ยวผ่านบริษัทนำเที่ยว(ทัวร์)หรือเข้ามาท่องเที่ยวเป็นการส่วนตัว
(walk in) ให้เป็นหน้าที่ของ บก.ทท.ติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง/บริษัทท่องเที่ยวและ/หรือ โรงแรมแล้วแจ้ง
กรณีเพื่อติดต่อกับครอบครัวผู้เสียชีวิตในต่างประเทศทราบ

/๖. ให้ ตร.

๕. ให้ คท. มีหนังสือแจ้งสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล ทราบอย่างเป็นทางการพร้อมประสานรายละเอียดในการนำศพกลับไปประกอบพิธีทางศาสนาในประเทศนั้น ๆ เป็นการเร่งด่วนทุกกรณี

๖. กรณีญาติผู้เสียชีวิตเดินทางมารับศพไปในประเทศไทย ให้ คท. แจ้ง สคณ.อำนวยความสะดวกในพิธีการเข้าเมืองเท่าที่จะกระทำได้

๗. กรณีเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติที่เกี่ยวกับคดี ให้ บก.ทท. จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานรายละเอียดทางคดี และ/หรือขอรับศพไปประกอบพิธีทางศาสนา พร้อมติดตามแจ้งผลคดีให้ญาติผู้เสียชีวิตได้รับทราบ

๘. ให้รายงานเหตุการณ์เสียชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ(กรณีเข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย) เบื้องต้นทุกกรณีไปยังศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ตร.(สปก.ทท.)ทันที.ทางหมายเลขโทรสาร ๖ ๒๒๑๔ ๑๙๔๕ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการบริหารสั่งการของผู้บังคับบัญชา

ทั้งนี้การดำเนินการข้างต้นให้ถือปฏิบัติตามนโยบายหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๒๔.๘๔๑/ ๗ ๐๐๔๔ ลง ๓๑ พ.ค. ๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องสงสัยที่ได้สั่งการไว้แล้ว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(วุฒิ ลิปตพัลลภ)

ที่ปรึกษา(สบ.๑๐) พรท.มบ.ตร.

บรรณานุกรม

- การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ศ.พ.ค.อ.หญิงดร.พัชรา ถินลออมา www.ajarnpat.com
- โครงการวิจัยศึกษาบทบาทกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและความร่วมมือในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พัทธรา ถินลออมา
- ตุลารัตน์ เสรีวัฒน์ มุณินิพนธ์พัฒนาคุ้มครองเด็ก:พ.ศ.๒๕๔๕
- มาตรการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามค้ายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๑ สมชาย ว่องไวเมธี คุณกนิพนธ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธานี พ.ศ.๒๕๕๕

คณะกรรมการ

พล.ต.ต.สมพงษ์	เดชะสมบูรณ์	ผบก.สบส.
พ.ต.อ.โสพรรณ	ธนะโสธร	รอง ผบก.สบส.
พ.ต.อ.สมชาย	พึ้งแย้ม	รอง ผบก.สบส.
พ.ต.อ.ดร.คมสัน	สุขมาก	รอง ผบก.สบส.

คณะผู้จัดทำ

พ.ต.อ.สมชาย	ว่องไวเมธี	ผกก.กวช.๑ สบส.
พ.ต.ท.วินัย	สุวรรณสันติสุข	รอง ผกก.กวช.๑ สบส.
พ.ต.ท.หญิงอัญญา	สุขสาคร	รอง ผกก.กวช.๑ สบส.
พ.ต.ท.หญิงกุลวดี	พุลเสน	สว.กวช.๑ สบส.
พ.ต.ท.หญิงลำเเยร์	ปรางเพชร	สว.กวช.๑ สบส.
ว่าที่ พ.ต.ท.ศรัณย์	เบญจามิตร	สว.กวช.๑ สบส.
ว่าที่ พ.ต.ท.มนตรี	โชติภคยกุล	สว.กวช.๑ สบส.
ว่าที่ ร.ต.ท.ปรัชญา	สร้อยทอง	รอง สว.กวช.๑ สบส.
ว่าที่ ร.ต.ท.วิษุทธิ์	ชื่นยศ	รอง สว.กวช.๑ สบส.
ว่าที่ ร.ต.ท.สุรศักดิ์	ธนะพันธ์	รอง สว.กวช.๑ สบส.
ร.ต.ต.สมชัย	แจ้งวงศ์	รอง สว.กวช.๑ สบส.
ด.ต.ธนพล	ขำมา	ผบ.หมู่ กวช.๑ สบส.
จ.ส.ต.ชวลิต	ศรีประเสริฐ	ผบ.หมู่ กวช.๑ สบส.
จ.ส.ต.ทรงกช	เกิดนก	ผบ.หมู่ กวช.๑ สบส.
ส.ต.ท.หญิงยุวดี	แสงคำ	ผบ.หมู่ กวช.๑ สบส.
ส.ต.ท.หญิงอธิปประภา	โพธิ์ระย้า	ผบ.หมู่ ผอ.สบส.

บรรณาธิการ

พ.ต.อ.ดร.คมสัน สุขมาก	รอง ผบก.สบส.
-----------------------	--------------